

VALTION TALOUDELLINEN TUTKIMUSKESKUS VATT TILINPÄÄTÖS 2023

(Sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot)

Sisällysluettelo

1 JOHDON KATSAUS	1
2 TULOKSELLISUUS	2
3 VAIKUTTAVUUS	3
3.1 Toiminnan vaikuttavuus	3
3.2 Muu vaikuttavuus	6
4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	8
4.1 Toiminnan tuottavuus	8
4.2 Toiminnan taloudellisuus	9
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	10
4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	11
5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	11
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	13
5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	14
6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	18
7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	22
7.1 Rahoituksen rakenne	22
7.2 Talousarvion toteutuminen	22
7.3 Tuotto- ja kululaskelma	23
7.4 Tase	23
8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	25
9 ARVIOINTIEN TULOKSET	26
10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	26
10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	26
10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	26
TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	27
TUOTTO- JA KULULASKELMA	30
TASE	31
LIITETIEDOT	33
ALLEKIRJOITUS	35

1 JOHDON KATSAUS

Toimintavuosi oli tutkimustoiminnan osalta viraston 33. toimintavuosi. Tutkimustoiminta jatkui totuttuun tapansa ja virallinen datahuonepilotti aloitettiin vuoden alusta. Strategian mukaisesti tutkimuslaitoksen tutkimustoiminta jakaantui viiteen tutkimusteemaan. Päätaavoite on saavuttaa kansallista vaikuttavuutta korkealaatuisella relevantilla tutkimukseen perustuvalla osaamisella; toiminta on vastannut tavoitetta. Datahuone-toiminnassa pyritään tukemaan nopeilla selvityksillä akuutteja tietotarpeita liittyen taloudellisen tilanteen ja päätöksenteon valmistelun asettamiin vaatimuksiin; Datahuone on onnistunut tehtävässään.

Työmuotona oli läpi vuoden käytössä hybridimuotoinen työskentely yksikkökohtaisesti päätettyjen toimintaohjeiden mukaisesti. Hybridityö sujui jokseenkin tuloksellisesti, mutta on käynyt selväksi, että yhteisöllisyydestä on pidettävä huolta. Henkilöstön ohjeistuksia viraston käytänteisiin liittyen ja mm. varhaisen tuen malli on uudistettu. Työajanhallintaa ja toimitilojen käyttöastetta on seurattu. Virastossa toteutettiin loppuvuodesta työpaikkaselvitys ja vuosittainen henkilöstötutkimus. Virasto siirtyi pilvipohjaiseen sähköpostijärjestelmään ja digitaalisen asianhallinnan käyttöönotto aloitettiin.

VATT:n kokonaisuustuottavuusindeksillä mitattu tuloksellisuus laski 9,2 % verrattuna edellisvuoteen, mutta on tärkeää huomioida, että julkaisutoiminnan laatu painotettu tuotosindeksi, joka on tutkimuskeskuksen keskeisin tutkimuksen indikaattori, nousi. Indeksien lasku selittyy pidettyjen esitelmien ja tiedeyhteisöä palvelevien lausuntojen määrän laskulla. Tutkijoiden ja Datahuoneen asiantuntemusta hyödynnettiin erilaisissa ministeriöiden ja virastojen työryhmissä.

Merkittävä osa käynnissä olevien tutkimushankkeiden rahoituksesta on budjettirahoitusta täydentävää kilpailtua rahoitusta. Toimintavuonna täydentävän rahoituksen tavoite saavutettiin. Suomen Akatemian verotutkimuksen huippuyksikkö, jossa VATT on työpaketilla mukana, jatkoi toimintaansa. Yhteistyö Economicum-kampuksella Taloustieteen keskus Helsinki GSEn ja Laboren kanssa on jatkunut tutkimushankkeissa. VATT on ylläpitänyt jatkuvaa aktiivista seminaaritoimintaa. HGSEn yhteistyöprofessorien osalta allekirjoitettiin jatkosopimus ja datahuonepilottin osalta yhteistyö on ollut aktiivista.

Tilastokeskuksen ja muiden palvelujen kasvaneet kustannukset, kasvaneet vuokratkustannukset ja voimakkaat palkankorotukset näkyivät toimintavuonna kasvaneina kustannuksina kautta linjan. Tutkimuskeskus tekee toimintavuodelta alijäämäisen tuloksen, joka katetaan siirtyvästä määrärahasta. Vuoden aikana saatu uusi, pääasiallisesti tuleville vuosille kohdistuva rahoitus kattaa kuitenkin suurelta osin aiemmin saadun ulkoisen rahoituksen rahoituskausien päättymisen. Rahatilanne ei ole mahdollistanut toiminnan koon kasvattamista erillisrahoitettua datahuonepilottia lukuun ottamatta.

Vuoden aikana järjestettiin henkilökunnan kesäpäivä Suomenlinnassa. Vuosittain järjestettävän VATT-päivän aiheena oli ajankohtainen hyvinvointialueuudistukseen liittyvä ”valinnanvapaus terveydenhuollossa”. Tilaisuudet onnistuivat hyvin ja niistä saatiin positiivista palautetta.

Mediaosumat laskivat hieman verrattuna edelliseen toimintavuoteen, mutta pysyivät hyvällä tasolla. VATT:n tutkimustulosten ulkoista viestintää tehtiin sosiaalisessa mediassa aktiivisesti, ja X-tilien (ent. Twitter) seuraajamäärät kasvoivat edelleen, ollen noin 6600 seuraajaa suomenkielisessä Twitterissä ja 1300 seuraajaa englanninkielisessä. VATT sai viestinsä läpi useissa medioissa tehokkaasti ja laajasti, mm. Datahuoneen tekemät selvitykset ja VATT-päivä näkyivät vahvasti.

VATT:n yhteydessä toimii myös Talouspolitiikan arviointineuvosto, jonka pääsihteeri ja tutkija ovat palvelussuhteessa tutkimuslaitokseen. Arviointineuvosto julkaisi alkuvuodesta 2023 vuotuisen raporttinsa, jossa arvioitiin hallituksen talouspolitiikan linjaa ja julkisen talouden kestävyyttä.

2 TULOKSELLISUUS

2.1. VATT tutkimus

VATT:n tutkimustoiminnan keskeinen tavoite on vastata talouspolitiikan valmistelun kannalta olennaisiin kysymyksiin korkeatasoisella analyysillä, jonka uskottavuutta todennetaan parhaimmillaan akateemisen vertaisarvioinnin avulla. Tutkimushankkeita aloitetaan joustavasti vuoden aikana resurssitilanteen niin salliessa. Osa hankkeista on rahoitettu osin tai kokonaan ulkopuolisella projektisidonnaisella rahalla. Alla on kuvattu lyhyesti muutamia toimintavuonna valmistuneita hankkeita. Tutkimustoiminnan kokonaisuutta kuvataan luvussa 5.1.

Henkilöverotusta, sosiaaliturvaa ja työmarkkinoita koskevissa tutkimuksissa arvioitiin mm. verotuksen tehokkuutta vuokramarkkinoilla, veropoikkeusten vaikutusta kulutukseen, ikääntyneen työvoiman työaikajousten merkitystä työurien pituuteen, sovitellun työttömyyspäivärahan ehtojen ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan keston vaikutuksia työllisyyteen, aktiivisten työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikutusta maahanmuuttajanaisten työllisyyteen ja työllisyyden kuntakoitelujen onnistuneisuutta.

Yritysverotukseen ja yritystukiin liittyen selvennettiin muun muassa yritysverotukien käsitettä ja vaikuttavuutta sekä arvioitiin osinkoverosääntelyn vaikutusta investointeihin ja verosuunnitteluun, monikansallisten yritysten verosuunnittelua, verokannusteiden vaikutusta innovaatioihin sekä globaalin minimiveron vaikutusta investointeihin ja verokilpailuun.

Julkisissa palveluissa arvioitiin terveyspalveluihin liittyvää potilaiden valinnanvapauden merkitystä, lääkkeiden hintasääntelyn vaikutusta lääkemenoihin ja –saatavuuteen, todistusvalintauudistuksen merkitystä työllisyyteen ja opiskelijavalintoihin, julkisia hankintoja koskevan sääntelyn onnistuneisuutta ja esiopetuskokeilun vaikutusta lasten oppimiseen.

Energia-, ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan liittyvissä tutkimuksissa arvioitiin muun muassa informaatio-ohjauksen merkitystä liikkumiseen, elinkaaripäästöihin perustuvaa kulutusverotusta ja eroja aurinkoenergiaa hyödyntävissä ja ei-hyödyntävissä kotitalouksissa.

2.2. VATT Datahuone

Datahuoneen tehtävä on tukea tietoon perustuvaa päätöksentekoa data-analyysiä hyödyntämällä. Se toteuttaa tehtäväänsä tuottamalla selvityksiä ja analyyskejä nopean päätöksenteon

tueksi hyödyntäen mahdollisimman ajantasaisia, usein hallinnonalojen rajat ylittäviä yksikkötason aineistoja, tuomalla ja yhdistämällä uusia rekisteriaineistoja päätöksentekoa tukevaan tutkimus- ja selvityskäyttöön sekä osaltaan kehittämällä ja vahvistamalla tietopohjaista päätöksentekoa. Datahuonepilotin resursseja ei saa käyttää ulkoisen projektirahoituksen turvin tehtäviin projekteihin.

Ensimmäisen toimintavuoden aikana Datahuone teki yhteistyötä jo useimpien ministeriöiden kanssa. Pilotin alla toimivien tutkimusryhmien käyttöön saatiin hankittua vuoden loppuun mennessä laskentatavasta riippuen liki 80 eri data-aineistoa. Alla on kuvattu lyhyesti muutamia toimintavuonna valmistuneita Datahuoneen hankkeita.

Yritysryhmä mm. julkaisi useita selvityksiä Venäjä-rajoitusten vaikutuksista Venäjän-kauppaa ennen sotaa käyneisiin suomalaisyrityksiin, mukaan lukien niiden kasvaneesta viennistä Venäjän lähimaihin, selvitti inhimillisen pääoman roolia tuottavuudessa, tuotti päätöksentekijöille tietoa rakennusalan tilanteen kehittymisestä sekä raportoi säännöllisesti energiakriisin aiheuttamista muutoksista yritysten toimintaympäristöön toimialatasolla.

Ympäristö- ja energiaryhmä muokkasi Fingrid Datahubin kuukausitason sähkönkäyttödatan tutkimuskäyttöön soveltuvaksi ja selvitti mm. sen avulla sähkön hinnannousun ja sähkötukien kohdentumista ja vaikutuksia kotitalouksiin sekä vaikutuksia yrityksiin toimialoittain sekä loi metsävara- ja metsänkäyttötietoja maanomistukseen yhdistävät ja kiinteistökohtaista maaperätietoa sisältävät aineistot erilaisia hiilinieluja ja ekosysteemipalveluita koskevia analyysyjä varten.

Koulutus, työmarkkinat ja kotitaloudet -ryhmä muun muassa tuotti säännöllistä seuranta-tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten työmarkkina-aseman kehityksestä ja selvitti maahanmuuttajien työllisyyden kehitystä ensimmäisten maassaolovuosien aikana.

3 VAIKUTTAVUUS

3.1 Toiminnan vaikuttavuus

3.1.1. Tutkimus

VATT:n tutkimustoiminnan vaikuttavuus perustuu siihen, että taloustieteellistä tutkimusta tehdään luotettavasti yhteiskunnallisesti tärkeistä kysymyksistä. Keskeisenä tavoitteena on, että VATT:n tuottamaa tutkimustietoa ja asiantuntemusta voidaan hyödyntää talouspolitiikan suunnittelussa sekä myös laajemman yleisön informoinnissa poliittisten päätösten vaikutuksista. VATT:n yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- Tilastot, tietoaineistot, tutkimukset ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja
- Tutkimustoiminta tukee päätöksentekoa, joka vastaa Suomen kansantalouden tärkeimpiin haasteisiin
- Digitaaliset palvelut lisäävät tietojen hyödyntämistä ja tehostavat julkishallinnon toimintaa

VATT käyttää lähes kaikissa tehdyissä tutkimuksissa julkisia tietoaaineistoja ja aiemmin samasta aiheesta tehtyjä tutkimuksia omien tutkimustensa lähdemateriaalina. Käytössä ovat pääosin Tilastokeskuksen hallinnoimat tietoaaineistot. Kirjallisina lähdeaineistoina pyritään aina käyttämään alkuperäislähteitä ja akateemisen vertaisarvioinnin läpäisseitä tutkimuksia. Ensimmäinen yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite toteutuu VATT:ssa hyvin.

VATT pyrkii tutkimustoiminnassaan tuottamaan tietoa talouspolitiikan suunnitteluprosessiin sen kaikissa eri vaiheissa - ennakoivasti, välittömään tarpeeseen ja jälkikäteisarvioina. Vaikka päätöksenteon ohjaavuus ei ole VATT:n erityisenä tavoitteena, ennakoiva tieto saattaa joskus jopa ohjata talouspolitiikan suunnittelua. Jälkikäteen tuotettu informaatio päätösten vaikutuksista puolestaan voi ohjata uudelleen tarkastelemaan jotakin jo aiemmin tehtyä päätöstä, jos jonkun uudistuksen tavoitteet eivät toteudu. VATT:n tutkimus on tukenut taloudellista päätöksentekoa, tekemisen relevanssiin kiinnitetään jatkuvasti huomiota.

VATT:n tekemä tutkimus on saatavilla digitaalisesti ja popularisointeja tehdystä tutkimuksesta löytyy mm. VATT:n verkkosivuilla.

3.1.2. Datahuone

Datahuoneen toiminta VATT:n yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin suoraviivaisesti:

- Datahuone on hankkinut päätöksentekoa tukevaan tutkimus- ja selvityskäyttöön jo ensimmäisen toimintavuotensa aikana yhteistyössä Tilastokeskuksen ja useiden muiden julkishallinnon toimijoiden kanssa laajan kattauksen relevantteja rekisteriaineistoja ja muita data-aineistoja. Niiden pohjalta tuotettuja selvityksiä, analyyskejä ja tutkimuksia tekemässä on ollut VATT:n oman henkilökunnan lisäksi mukana kokeneita tutkijoita muista valtion tutkimuslaitoksista, yliopistoista ja muista tutkimusorganisaatioista sekä ministeriöiden analytikoita.
- Datahuone tuottaa nopeita selvityksiä ja analyyskejä ensisijaisesti ministeriöiden yhdessä priorisointia aiheista, joiden taustalla on esimerkiksi hallitusohjelmaan kirjattu selvitystarve, tarve täydentää lakiesityksen tietopohjaa tai budjettiprosessin aikana ilmennyt akuutti tietotarve. Tuotokset ovat siis jo lähtökohtaisesti yhteiskunnallisesti vaikuttavia; niitä odotetaan ja niillä on kiire, jotta niitä päästäisiin hyödyntämään päätöksenteossa. Esimerkkinä voidaan käyttää tukien parantunutta kohdistusta mm. kotitalouden sähkötuet, mikä on omiaan säästämään kustannuksia. Suomen kansantalouden tärkeimmistä haasteista Datahuone on tarttunut niihin, joiden taklaamiseen se hankkimiansa datojen pohjalta pystyy osallistumaan.
- Datahuone on tuo sekä tilatut analyysit että niiden oheistuotteina syntyneen ylimääräisen materiaalin mahdollisimman avoimesti saataville. Perinteisen julkaisu- ja viestintätoiminnan ohella tämä on tarkoittanut tuotosten lataamista julkiseen Dropboxiin sekä niiden julkaisemista soveltuvien osien avoimen lähdekoodin ohjelmistolla tuotettuina, säännöllisesti päivittyvinä, vuorovaikutteisina infograafeina, joiden datasisällön on ollut vapaasti ladattavissa. Tiedon hyödyntäjät voivat itse poimia haluamansa tiedon haluamaansa aikaan.

3.1.3. Viestintä

VATT:n tutkimuksen vaikuttavuus ja sen kautta kerätyn asiantuntijuuden tunnustaminen toteutuu myös viestinnässä. VATT:n voimassa oleva tavoite tutkimuslaitoksen strategiassa on parantaa ja kehittää yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan viestimällä tehokkaasti ja tiivistämällä yhteistyötä sidosryhmiensä kanssa.

VATT:n tutkimustulokset olivat toimintavuoden aikana näkyvästi esillä mediassa ja julkisessa keskustelussa. VATT:n viestintä toimi tehokkaasti ja tuotti enemmän tiedotteita kuin edellisenä toimintavuonna. VATT:n viestintä mittaa ja raportoi viestintänsä tuloksellisuutta valtiovarainministeriölle useilla mittareilla, joita ovat mediaosumat, verkkosivujen kävijämäärät sekä tiettyjen some-kanavien kävijämäärät.

VATT:n "päätuotteet" ovat tutkimusraportit ja asiantuntijatyö, jota tehdään eri muodoissa – talouspolitiikkaa valmistelemissa työryhmissä, kuulemisissa, mediaesiintymisinä, opetuksessa, jne. Tutkimusraportit julkaistaan ainoastaan digitaalisessa muodossa. Julkaisujen leviämistä yhä uusien yleisöjen pariin pyrittiin lisäämään liittymällä suurelle yleisölle suunnattuun Finnaan, joka on Kansalliskirjaston hallinnoima hakupalvelu. Finnan toiminta pohjautuu niin ikään Kansalliskirjaston ylläpitämään julkaisuarkistoon Doriaan, johon VATT:n taloustieteelliset julkaisut tallennetaan. VATT:n julkaisut ovat tulleet saataville Finnan palveluun lokakuussa 2023.

VATT:n julkaisujen kokonaismäärä kasvoi vuonna 2023 hieman edellisvuodesta. Määrää kasvattivat etenkin Datahuoneen tutkimusjulkaisut. VATT:n sarjoissa julkaistuista tutkimuksista suurin osa oli Working Paper -tutkimuksia, joita julkaistiin yhdeksän kappaletta. Varsinaisia tutkimusjulkaisuja oli yksi. VATT:n sarjoissa julkaistiin myös neljä Policy Briefia ja kolme muistiota.

VATT:n ulkopuolisissa sarjoissa julkaistiin 27 tutkimusta, missä oli nousua edellisvuodesta, jolloin ulkopuolisissa sarjoissa julkaistuja tutkimuksia oli 23. Toimintavuonna myös VATT:n tutkijoiden laatimat taloustieteelliset artikkelit menestyivät hyvin kansainvälisissä julkaisuissa. Artikkeleita saatiin läpi kuusi kappaletta kaikkein arvostetuimpiin kansainvälisiin taloustieteellisiin julkaisuihin. VATT:n omissa julkaisusarjoissa selvästi suurimman latausmäärän, yli 1000 latausta, saavutti kansainväliseen tutkimushankkeeseen kuulunut maaraportti Deaton Review – Eriarvoisuus Suomessa. Tuuli Paukkerin, Terhi Ravaskan ja Marja Riihelän kirjoittamassa maavertailuissa kartoitetaan eriarvoisuuden kehittymistä usean vuosikymmenen aikana Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Suomen maaraportissa tarkastellaan eriarvoisuutta Suomessa vuosina 1987–2021. Kansainväliseen tutkimushankkeeseen kuului myös VATT:n tutkijoiden vierailu konferenssissa Lontoossa sekä tammikuussa 2024 järjestetty tiedeseminaari Economicumilla.

VATT:n julkaistuista ladattiin seuraavaksi eniten VATT:n muistioita, jotka olivat Todistusvalintahankkeen loppuraportti (lähes 500 latausta) sekä Hyvinvointialueiden digitalisaation kypsyyssaste – Digitaalisten palveluiden tilanne ja kustannusvaikuttavimmat käytännöt (yli 300 latausta).

VATT:n tutkijoiden asiantuntemus oli toimintavuonna esillä myös annetuissa lausunnoissa ja eduskunnan kuulemisissa. Niitä oli toimintavuonna 45 kappaletta eli lähes saman verran kuin edellisvuonna. VATT:n edustajat esiintyivät valiokuntien kuulemisissa yhteensä kahdeksan kertaa ja Talouspolitiikan arviointineuvoston edustajat kolme kertaa.

Toimintavuoden aikana VATT:n tutkimusyksikkö ja Datahuone ovat tehneet laajasti asiantuntijatyötä tutkimustiedon hyödyntämisen edistämiseksi. VATT:sta on ollut jäsen noin kahdessakymmenessä eri kokoonpanossa.

3.2 Muu vaikuttavuus

Talouspolitiikan arviointineuvosto

VATT:n yhteydessä toimiva riippumaton Talouspolitiikan arviointineuvosto (TPAN) julkaisi yhdeksännen raporttinsa 1.2.2023. Raportissa esitettiin neuvoston arvio hallituksen finanssipolitiikasta, julkisen talouden kestävydestä ja työllisyyspolitiikasta. Lisäksi raportin erityisteemana oli ilmastopolitiikka ja vihreä siirtymä. Myös julkistusseminaarin paneelikeskustelu keskittyi Suomen ilmasto- ja energiapolitiikkaan. Tavan mukaan raportti huomioitiin laajasti tiedotusvälineissä. Raportin julkistuksen yhteydessä otettiin käyttöön TPAN:n uudistetut nettisivut suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Raportista julkaistiin 15.3.2023 epävirallinen suomenkielinen käännös, josta jaettiin tietoa arviointineuvoston uudella Twitter-tilillä (@FinnishEPC).

Talouspolitiikan arviointineuvosto aktivoitui viestimään vuoden mittaan myös raportin julkistuksen jälkeen. Arviointineuvosto laati uuden puheenjohtajan johdolla huhtikuussa 2023 julkisen talouden sopeutumistoimista kannanoton, joka uutisoitiin laajasti. Vuosiraportin yhteydessä julkistetuista taustaraporteista laadittiin huhti-syyskuussa Policy Briefit, jotka käsittelevät ilmastopolitiikan tulonjakovaikutuksia, puhtaan teknologian innovaatioita sekä työmarkkinoiden kohtaantongelmaa. Marraskuussa julkistettiin arviointineuvoston julkaisusarjassa muistio, jossa tarkasteltiin Suomen tuotantokuiluestimaattien ominaisuuksia vertaamalla Euroopan komission tuloksia IMF:n ja OECD:n tuloksiin. Lisäksi arviointineuvosto osallistui useisiin eduskunnan valiokuntakuulemisiin, laati talouspolitiikasta kirjallisia lausuntoja ja osallistui mm. IMF:n artikla IV konsultaatioon.

Jäsenet 31.3.2023 saakka:

professori Jouko Vilmunen, Turun yliopisto (neuvoston puheenjohtaja)

professori Hilde Bjørnland, BI Norwegian Business School

dekaani Johanna Niemi, Helsingin yliopisto

professori Jukka Pirttilä, Helsingin yliopisto

työelämäprofessori Seija Ilmakunnas, Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu

Jäsenet 1.4.2023–31.3.2027:

Professori Niku Määttänen, Helsingin yliopisto (neuvoston puheenjohtaja)

Professori Tuukka Saarimaa, Aalto-yliopisto

Professori Liisa Häikiö, Tampereen yliopisto

Jäsenet 1.4.2023–31.3.2025:

Työelämäprofessori Seija Ilmakunnas, Jyväskylän yliopisto

Professori Hilde Bjørnland, BI Norwegian Business School

Sihteeristö: pääsihteeri Anni Huhtala

tutkija Henri Keränen

Economicum-yhteistyö

Taloustieteen keskus Helsinki GSE huolehtii taloustieteen jatko-opintojen sekä tutkimus- ja opetusyhteistyön koordinoimisesta pääkaupunkiseudulla. Helsinki GSE:n piirissä taloustieteen erityisteemoihin on perustettu tutkimusryhmiä, joiden työskentelyyn VATT:n tutkijoilla on mahdollisuus osallistua. Yhteistyötä vahvistivat toimintavuoden aikana kaksi Helsingin yliopiston ja VATT:n yhteistä julkistalouden professuuria. Tutkimusyhteistyötä tukee Economicumissa tapahtuva monipuolinen seminaaritoiminta, jolla varmistetaan tutkimuksen tieteellinen laatu ja kansainvälisyys.

VATT:n näkökulmasta on tärkeää, että Helsinki GSE:n myötä taloustieteen tutkijakoulutuksen saaneiden tohtoreiden määrä on riittävän korkea, jotta VATT:n paikalliset rekrytointimahdollisuudet pysyvät suotuisina. VATT myös edistää yhteistyön puitteissa akateemisen tutkimuksen, pro gradujen ja väitöskirjatöiden suuntaamista talouspolitiikan kannalta merkityksellisiin tutkimusaiheisiin. Osa VATT:n tutkijoista opettaa ja ohjaa opinnäytetöitä.

Helsinki GSE on keskeisesti mukana myös datahuonepilotissa, jonka vastuuorganisaatio on VATT. Vuoden 2023 aikana julkaistiin useita yhteisraportteja. Helsinki GSE:n senioritutkijat ovat osallistuneet myös Datahuoneelle rekrytoitujen tutkijoiden ja analyytikoiden tutkimusohjaukseen oman toimensa ohella.

Osa Economicum-yhteistyötä on myös yhteistoiminta Laboren kanssa. Laboren tutkijoiden kanssa tehdään yhteistyötä erityisesti verotukseen, sosiaaliturvaan, työmarkkinoihin ja koulutukseen liittyvissä tutkimushankkeissa. Käytännössä tämä yhteistyö kulminoituu yhteisiin tutkimushankkeisiin, rahoitushakuihin ja keskinäiseen tutkimussparraamiseen. Vastaavaa yhteistoimintaa hoidetaan myös Economicumissa sijaitsevien Helsingin yliopiston taloustieteen sekä Handelshögskolanin taloustieteen laitosten kanssa. Economicumissa sijaitsee myös useammalla Aallon, Turun ja Tampereen yliopiston taloustieteen professorilla työtilat, mikä mahdollistaa helposti laajemman kanssakäymisen taloustieteen akateemisen työyhteisön kesken.

Neuvottelukunta

VATT:n neuvottelukunta toimii ylijohtajan tukena tutkimuslaitoksen toiminnan strategisessa kehittämisessä. Neuvottelukunnan näkemykset tarjoavat arvokkaan tuen arvioitaessa VATT:n tutkimustoimintaa, yhteiskunnallisesta vaikuttavuutta ja niiden kehittämistarpeita.

Neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Kokouksissa VATT:n tutkimusryhmät esittäytyivät, käsiteltiin VATT-tutkimusta hyvinvointialueuudistuksen näkökulmasta, VATT:n viestintästrategiaa ja datahuonetoimintaa.

Puheenjohtaja: professori Otto Toivanen, Aalto-yliopisto

Jäsenet: työelämäprofessori Ritva Reinikka, Aalto-yliopisto ja HGSE
toimitusjohtaja Suvi-Anne Siimes, Työeläkevakuuttajat TELA
professori Panu Poutvaara, Ludwig-Maximilians-Universität München
strategia- ja tutkimusjohtaja Olli Kärkkäinen, Valtiovarainministeriö
pääjohtaja, Markus Sovala, Tilastokeskus

Sihteeri: johtava tutkija Kari Hämäläinen, VATT

Neuvottelukunnan jäsenten toimikausi on 2022 – 2024.

4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

4.1 Toiminnan tuottavuus

Toiminnan tuottavuudelle on asetettu mittareiksi julkaisutoiminnan tuotosindeksin ja kokonais-tuottavuusindeksin muutos. VATT:n mitattavat tuotokset koostuvat julkaisuista ja asiantuntija-toiminnasta. Julkaisutoiminnan tuottavuutta mitattaessa julkaisuille on määritelty painokertoimet, jotka perustuvat julkaisutyyppeihin. Tuottavuuden kehitystä kuvaava tunnusluku lasketaan jakamalla julkaisumäärää kuvaava indeksi tutkimukseen käytetyn työpanoksen määrää kuvaavalla indeksillä.

VATT:n perustehtävä on tuottaa talouspolitiikan kannalta relevanttia ja luotettavaa tutkimustietoa. VATT pyrkii keskittymään tutkimuksessaan ohjelmakauden keskeisiin teemoihin siitä huolimatta, että toiminta perustuu aikaisempaa enemmän täydentävällä rahoituksella tehtävään projektitutkimukseen. Täydentävän rahoituksen saatavuus väistämättä ohjaa tutkimusteemoja. Toimintavuonna VATT menestyi hyvin täydentävän rahoituksen saamisessa. Aiemmin saatu rahoitus sai seurakseen uusia rahoitettuja projekteja korvaamaan loppuvia hankkeita.

ICT-arkkitehtuurin kehittämissuunnitelman pohjalta jatkettiin suunniteltuja kehittämistoimenpiteitä. Erikoistyöasemapaalvelu Virtuaali Valtin käyttöönotto toteutettiin vuoden 2022 aikana, ja sen jatkohyödyntämistä edistettiin vuoden 2023 aikana. Tutkimushankkeiden salkunhallintaratkaisun osalta selvitettiin eri organisaatioiden projektinhallintatyövälineiden soveltumisesta VATT:n tutkimushankkeiden tarpeisiin, mutta lopulta päädyttiin kehittämään projektinhallintaa muutoin.

Asianhallintajärjestelmän uudistaminen vastaamaan sähköisen asiankäsittelyn ja arkistoinnin vaatimuksia edistyi merkittävästi vuoden 2023 aikana. Järjestelmään liittyvät tarvittavat

asennukset tehtiin 5.12.2023 mennessä ja siten tekninen valmius on olemassa. VATT:n sisäinen käyttöönotto-ryhmä jatkaa ohjeistuksien ja käyttöönottokoulutusten suunnittelua, jolloin käyttöönotto voidaan toteuttaa vuoden 2024 alussa.

Valtorin palveluiden osalta VATT:ssa toteutettiin vuoden 2023 aikana siirtyminen Perusviesti-ratkaisusta Pilviviesti-ratkaisuun. Lisäksi vuoden aikana toteutettiin AppLocker-sovelluskontrollin ja Valtti-käyttäjien internetin käyttöä suojaavan SASE Zscaler -palvelun käyttöönotot. Valtorin mobiilipäätelaitepalvelun käyttöönottoa selvitettiin, mutta sen osalta tehtiin päätös, ettei palvelusta ole saatavissa ainakaan toistaiseksi riittävää hyötyä suhteessa kustannuksiin.

Tutkimustoiminnan ja sen tulosten integroiminen osaksi valtakunnallista tutkimustietovarantoratkaisua siirtyi vuodelle 2024.

4.2 Toiminnan taloudellisuus

VATT:n ja valtiovarainministeriön välisessä tulossopimuksessa VATT:lle ei ole asetettu varsinaisia taloudellisuuden tavoitemittareita. VATT on kuitenkin katsonut aiheelliseksi raportoida toiminnan taloudellisuutta aikaisempien vuosien tavoin.

Työajan jakautuminen

Työajalla mitattu henkilötyöpanos oli 59,3 vuonna 2023. Lisäystä vuoteen 2022 (53,2 htv) oli 6,1 henkilötyövuotta. Vuoden 2023 henkilötyöpanokseen sisältyy datahuonetoiminta 5,2 henkilötyövuotta ja talouspolitiikan arviointineuvosto 2,3 henkilötyövuotta. Datahuonetoiminnan pilotointi alkoi vuoden 2023 alussa ja rekrytointeja on tehty vuoden 2023 aikana, mikä näkyy henkilötyövuosien kehittämisessä.

Henkilötyövuosien jakautuminen toimintayksiköittäin VATT:n tutkimuksen, Talouspolitiikan arviointineuvoston, Datahuoneen ja tutkimusta tukevaan toiminnan mukaisesti:

	2023	2022	2021
VATT:n tutkimustoiminta	39,3	37,4	32,0
Talouspolitiikan arviointineuvosto	2,3	2,9	2,3
Datahuonetoiminta	5,2	1,4	
Tutkimustoiminta yhteensä	46,8	41,7	35,3
Tutkimusta tukeva toiminta	12,5	11,5	11,2
Yhteensä	59,3	53,2	46,5

Tutkimus- ja asiantuntijatoimintaan käytetty työaika oli 33,1 henkilötyövuotta, mikä on 1,7 henkilötyövuotta enemmän kuin vuonna 2022. Tutkimustoimintaan käytetty työaika on lisääntynyt muun muassa uusien projektityöntekijöiden rekrytoinnin lisääntyessä. Rekrytointeja on tehty pääasiassa ulkoisen rahoituksen projekteille.

Muu työaika 18,9 henkilötyövuotta on noussut vuodesta 2022 yhteensä 1,5 henkilötyövuotta. Vuoden 2023 lomiin kului 7,4 henkilötyövuotta, mikä on 0,8 henkilötyövuotta enemmän kuin vuonna 2022. Yleinen henkilötyövuosien nousu vaikuttaa myös lomien henkilötyövuosiin lisäämällä niitä. Vuoden 2023 sairauspoissaolot ovat pysyneet lähes edellisen vuoden tasolla. Pienissä organisaatioissa poissaolojen vaihtelut voivat olla suhteellisen suuria yksittäisten henkilöiden pitkien poissaolojen takia. Muissa poissaoloissa on mukana muun muassa palkalliset äitiys- ja isyysvapaat.

Tutkimustoiminnan ja muun työajan jakautuminen työajan mukaan (htv):

	2023	2022	2021
Tutkimus- ja asiantuntijatoiminta ²⁾	33,1	31,3	27,6
Datahuonetoiminta	5,2	1,7	
Talouspolitiikan arviointineuvosto	2,1	2,7	2,1
Muu työaika	18,9	17,5	16,8
Yhteensä	59,3	53,2	46,5
Muun työajan jakautuminen			
tukitoiminnot ¹⁾	10,3	9,8	9,8
saatu koulutus ²⁾	0,1	0,1	0,1
lomat	7,4	6,6	5,5
sairauspoissaolot	0,7	0,8	0,4
muut poissaolot	0,4	0,2	1,0

1. Tukitoimintoihin kirjataan tutkimus- ja tukihenkilöstön kaikki muu kuin tutkimus- ja asiantuntijatoimintaan käytetty työaika
2. Tutkimustoiminta sisältää tieteellisen osaamisen kehittämisen, jonka määrä oli 0,3 htv vuonna 2023 (0,3 htv vuonna 2022).

Toiminnan kustannukset

Toiminnan kokonaiskustannukset olivat 6 682 302 euroa. VATT:n toiminnan kokonaiskustannukset olivat 5 893 282 euroa, datahuonetoiminnan 491 696 euroa ja talouspolitiikan arviointineuvoston kustannukset olivat 297 324 euroa. VATT:n kokonaiskustannukset nousivat 337 692 euroa vuodesta 2022. Suurimmat kustannusten nousut olivat henkilöstökulujen osalta 207 335 euroa ja ostopalveluiden osalta 90 756 euroa.

Talouspolitiikan arviointineuvoston kustannukset laskivat 63 544 euroa. Suurin kustannusten lasku oli henkilöstökuluissa ja ostopalveluissa.

Talouspolitiikan arviointineuvosto

Talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenoihin oli vuonna 2023 käytettävissä määrärahaa VATT:n toimintamomentilta. Arviointineuvoston toiminnan kulut muodostuivat pääsihteerin, tutkijan ja harjoittelijoiden palkkakuluista, arviointineuvoston jäsenten palkkioista, tutkimus- ja selvityskuluista sekä muista kuluista.

Talouspolitiikan arviointineuvoston toiminnan kustannukset:

	2023	2022	2021
	euroa	euroa	euroa
Selvitykset ja tutkimukset	12 546	67 284	80 000
Henkilöstökulut	183 104	194 386	142 852
Palkkiot	25 000	30 000	30 000
Muut kulut	32 212	25 535	19 799
Yleiskustannukset	44 462	43 663	37 162
Yhteensä:	297 324	360 868	309 813

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Vuonna 2023 maksullisen toiminnan tuotot olivat 137 451 euroa. Vuonna 2022 ne olivat 106 450 euroa. VATT:n ulkoisen rahoituksen painopisteenä on keskittyä akateemisiin ja pitkäkestoisiin yhteisrahoitteisiin rahoituslähteisiin.

4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 1 894 863 euroa, mikä on 186 174 euroa vähemmän kuin vuonna 2022 (2 081 037). Ulkoisen rahoituksen rahoitushakuihin osallistumiseen ja rahoituksen saamiseen vaikuttavat muun muassa ulkopuolisen rahoituksen kilpailu ja rahoitushakujen teemat.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen osuus oli 87 prosenttia (93 prosenttia vuonna 2022) ulkopuolisen rahoituksen kokonaismäärästä.

Yhteisrahoitteisissa hankkeissa keskeisiä rahoittajia olivat Suomen Akatemia, valtioneuvoston kanslia ja Suomen Akatemian yhteydessä toimiva strategisen tutkimuksen neuvosto sekä ministeriöt (OKM ja UM). Euromääräisesti merkittävimmät yhteisrahoitteiset hankkeet toteutettiin Suomen Akatemian 39 prosenttia (41 %), strategisen tutkimuksen neuvoston 33 prosenttia (24 %), valtioneuvoston kanslian 8 prosenttia (14 %) ja ministeriöt 10 prosenttia (10%)

Kustannusvastaavuus oli 68,0 prosenttia vuonna 2023 ja 67,2 prosenttia vuonna 2022.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

(laskelma omarahoitusosuudesta)

YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT	2023	2022	2021
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	1 735 707	1 869 824	1 358 062
EU:lta saatu rahoitus	0	42 283	28 189
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	159 156	168 930	70 596
Tuotot yhteensä	1 894 863	2 081 037	1 456 847
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
Henkilöstökustannukset	1 395 719	1 570 284	1 151 776
Palveluiden ostot (sis. muut erilliskustannukset)	361 365	370 584	160 644
Erilliskustannukset yhteensä	1 757 084	1 940 868	1 312 420
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus			
Tukitoimintojen kustannukset	439 901	496 611	344 590
Muut yhteiskustannukset	591 376	657 289	534 364
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 031 277	1 153 900	878 954
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 788 361	3 094 768	2 191 374
OMARAHOITUSOSUUS	-893 498	-1 013 731	-734 527
(Tuotot-Kustannukset)			
Omarahoitusosuus, %	32,0	32,8	33,5

5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

VATT:n tutkimustoiminnan konkreettiset mitattavat tuotokset jaetaan julkaisuihin ja asiantuntijatoimintaan. Tutkimustuloksia julkaistaan VATT:n omien julkaisusarjojen lisäksi kansainvälisissä vertaisarviointia käyttävissä tieteellisissä aikakauskirjoissa sekä esim. ministeriöiden ja muiden tutkimuslaitosten julkaisusarjoissa. Tuotoksina mitattavan asiantuntijatoiminnan VATT:n rungon muodostavat tutkimustulosten popularisointi ja esittely päätöksentekijöille sekä päätöksentekoa valmisteleville tahoille, osallistuminen asiantuntijana työryhmätyöskentelyyn sekä erilaiset kuulemiset ja epäviralliset neuvonantokeskustelut. Näiden lisäksi tutkijan työhön kuuluu vertaisarviointi ja muu kansainvälistä tiedeyhteisöä palveleva asiantuntijatoiminta. Tämä työ on tärkeää myös kansainvälisen tutkimusyhteistyön kannalta.

Myös Datahuone tuottaa julkaisuja mm. VATT:n julkaisusarjoihin ja harjoittaa asiantuntijatoimintaa. Päärungon työstä muodostavat kuitenkin ministeriöiden toimeksiannosta tehdyt projektit, joista ei tyypillisesti tehdä omia julkaisuja, vaan tulokset luovutetaan suoraan toimeksiantajille, jotka hyödyntävät niitä mm. omissa julkaisuissaan tai muutoin lainvalmistelun ja päätöksenteon tukena. Siksi merkittävä osa Datahuoneen konkreettisista tuotoksista ei päädy osaksi VATT:n mitattavia suoritteita.

VATT:n julkaisu- ja asiantuntijatoiminnan määrää kuvaava tuotostaulukko on esitetty toimintakertomuksen lopussa. Vaikka kokonaistuottavuusindikaattori laski 9,2 prosenttia, julkaisutoimintaa kuvaava indikaattori nousi 7,5 prosenttia. Julkaisutoiminnassa nousi erityisesti omissa sarjoissa julkaistujen julkaisujen (painotettu) määrä. Ulkoisten julkaisujen painotettu indeksi putosi vähän, ja rakenne muuttui. Vuoteen 2023 osui useampi julkaisu suurimman painon aikakauskirjoissa, kun taas pienemmän painon aikakauskirjoissa ilmestyi aiempaa vähemmän julkaisuja. Julkaisuprosessit eri tasoihin julkaisuihin ovat pitkiä ja epävarmoja, joten heilunta tässä indikaattorissa ovat hyvin ymmärrettävää, eikä anna aiheita huoleen.

Mitattavassa asiantuntijatyössä oli laskua esitelmien, tiedeyhteisön lausuntojen ja työryhmien määrässä. Kaikki nämä toiminnot ovat riippuvaisia siitä, paljonko kyseisille toiminnoille on kysyntää. Pyydettyjen tiedeyhteisölausuntojen määrä riippuu siitä, paljonko aikakauslehtiin on tarjottu sellaisia tutkimusartikkeleita, joissa VATT:n tutkijoilla on asiantuntemusta, joka on näkynyt aiempina tutkimusartikkelitarjouksina kyseisiin aikakauskirjoihin. Siksi heilunta tässäkin indikaattorissa on ymmärrettävää. Pyyntö työryhmiin osallistumisista ovat myös riippuvaisia sellaisten työryhmien määrästä, jossa VATT:lla on asiantuntemusta. Esimerkiksi työllisyyttä tukevat lakimuutokset on hallituskaudella toteutettu virkatyönä, jolloin VATT:n tutkijoiden työpanos on näissä kysymyksissä toteutunut virkamieskonsultointina, mikä ei kirjaudu tähän indikaattoriin lainkaan. Esitelmien lukumäärän pudotusta voisi sen sijaan tarkkailla vähän enemmän, ellei nykyisinkin oltaisi varsin hyvällä tasolla (henkilötyövuosilla jaettuna tämä tekee 2,5-3,7 esitelmää per tutkija vuosittain on edelleen varsin hyvä lukema).

5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

VATT pyrkii palvelemaan tasapuolisesti kaikkia valtion taloudellisen tutkimustiedon käyttäjiä. Datahuone toimii ohjausryhmänsä koordinoimana ja tarjoaa nopeaa selvitystyötä valtakunnallisen talouspoliittisen päätöksenteon tueksi. Datahuone on tarkasteluvuonna toiminut myös proaktiivisesti tuottaessaan päätöksenteon tietopohjaista tukea. Tavoitteena on, että tutkimustulokset ja selvitystyön tulokset ovat suoraan ja helposti päätöksentekijöiden ja valmistelijoiden hyödynnettävissä.

Viestintä

VATT:n viestinnässä tehtiin vuonna 2023 merkittävää strategiatyötä. Yksikössä tapahtui elokuussa merkittävä henkilövaihdos vakituisen viestintäjohtajan jäätyä noin puolentoista vuoden virkavapaalle. Uuden vt. viestintäjohtajan johdolla VATT:ssa laadittiin ja otettiin käyttöön marraskuussa uudistettu viestintästrategia, joka kattaa noin jäljellä olevan viisivuotisen strategiakauden jälkipuoliskon (2023–2025). Uudistettu viestintästrategia kattaa sekä ulkoisen että sisäisen viestinnän. Viestintästrategiassa on määritelty VATT:n viestinnän tavoitteet, kohderyhmät, kehityshankkeet, missio sekä tulokset ja mittaaminen.

Viestintästrategian mukaan jäljellä olevien strategivuosien aikana VATT:n yhteiskunnallista vaikuttavuutta tehostetaan edelleen viestinnän keinoin. Viestinnässä korostuvat kohderyhmälähtöisyys ja vuorovaikutteisuus. VATT:n viestinnän tärkeimmät kohderyhmät ovat yhteiskunnallisia päätöksiä valmistelevat virkamiehet erityisesti valtiovarainministeriössä sekä muualla hallinnossa, poliittiset päättäjät ja muut toimijat, media, suomalainen ja kansainvälinen tiedeyhteisö sekä suuri yleisö.

Viestintästrategian pohjalta vuonna 2024 laadittavassa VATT:n viestintäsuunnitelmassa huomioidaan tutkimuslaitoksen viiden eri tutkimusteeman tarpeet. Vuoden 2023 loppupuolella viestintäyksikkö tapasi VATT:n kaikki tutkimusryhmät luoden pohjaa viestinnän käytännön suunnittelu työlle sekä kartoittaen tutkijoiden viestinnällisiä kiinnostuksen kohteita ja koulutustarpeita.

Uudistetussa viestintästrategiassa todetaan, että VATT:n mediaosumien määrä on kehittynyt strategiakaudella hyvin ja tässä tavoitellaan kasvua myös tulevina vuosina. VATT:n viestintästrategiassa määritellyistä kehityshankkeista mainittakoon muun muassa viestinnän ajoituksen parantaminen siten, että kohderyhmät saisivat tietää VATT:n tutkimustuloksista nykyistä aiemmassa päätöksenteon vaiheessa.

VATT:n viestintäyksikkö vastaa myös vuoden 2023 alussa virallisesti perustetun Datahuoneen viestinnästä, kuten myös Talouspolitiikan arviointineuvoston viestinnästä. Talouspolitiikan arviointineuvoston viestintä on voimakkaasti painottunut vuosiraportin julkistukseen, mikä tapahtuu alkuvuodesta. Datahuoneen viestintä sen sijaan on jatkuvaa.

Datahuoneen viestintä

Datahuone on VATT:n, Tilastokeskuksen ja Helsinki GSE:n yhteishanke. Yhteistyökumppanien edustajat ovat alusta asti osallistuneet myös Datahuoneen viestinnän suunnitteluun.

Merkittävä osa Datahuoneen toiminnasta on viranomaisten välistä selvitystoimintaa, jossa vastataan pääasiassa eri ministeriöistä tuleviin, usein melko nopeatempoisein datapohjaisiin toimeksiantoihin. Niistä ei välttämättä tehdä selvitysvaiheessa lainkaan näkyvää ulkoista viestintää. Sen sijaan Datahuoneen selvitystyö saattaa lopulta näkyä vaikkapa toimeksiannon tehneen ministeriön laatimassa lakiesityksessä tai valtioneuvoston päätöksessä.

Joistakin Datahuoneen tutkimuksista ja selvityksistä tehdään VATT:ssa myös omia julkaisuja. Vuonna 2023 VATT:n viestintä vastasi kuuden Datahuoneen tuotoksen julkaisemisesta ja niistä viestimisestä sekä Datahuoneen verkkosivuilla että STT Info -tiedotepalvelussa. Julkaisuista neljä oli tutkimuksia ja kaksi Policy Briefeja. Datahuoneen raportit käsittelivät muun muassa sähkön hinnannousun ja sähkötukien arvioituja vaikutuksia kotitalouksiin, Ukrainan sodan vaikutuksia Venäjän-kauppaa käyneisiin suomalaisyrityksiin sekä inhimillisen pääoman roolia tuottavuudessa. Policy Briefien aiheina oli muun muassa maahanmuuttajien työllisyys.

Datahuoneella on omat verkkosivut, joilla viestittiin Datahuoneen toiminnasta. Datahuoneella on myös omat sosiaalisen median kanavat, joista käytössä olivat X-palvelu, Instagram ja LinkedIn. Aktiivisimmin viestittiin X-palvelussa, jossa julkaistiin toimintavuonna Viikon kuva -sarjaa, joka sisälsi oivaltavia infografiikkoja ajankohtaisista puheenaiheista. Sarjan julkaiseminen kuitenkin päätettiin lopettaa syksyllä ja kehittää Datahuoneen selvitystoimintaan luontevammin sopivia julkaisumuotoja.

Vuoden 2023 lopussa Datahuone sai toiminnalleen merkittävän lisärahoituksen, mikä nähtiin merkinä onnistumisesta sekä rohkaisuna jatkaa entistä vaikuttavampia viestintätoimia.

Mediaseuranta ja tiedotteet

VATT:n mediaseurantaan käytettiin tehokkaasti edellisenä toimintavuonna hankittuja Retriever- ja STT:n Info -järjestelmiä, joiden hakuominaisuuksiin perustuen muodostettiin loppuvuodesta toistettava kuukausittainen VATT:n sisäinen raportointityyli. Mediaseurannan raportit kootaan viestinnän yksikössä kuukausittain ja esitetään lähtökohtaisesti VATT:n live-kuukausikokouksissa, mikä on merkittävä koko henkilökunnan yhteinen sisäisen viestinnän kanava.

VATT:ia ja Datahuonetta sekä niiden tutkijoita koskevien mediaosumien määrä laski vuonna 2023 verrattuna edellisvuoteen. Mediaosumia oli vajaat 1900, kun niitä oli vuonna 2022 noin 2500. Kahtena aiempana vuonna VATT sai kumpanakin noin 1100 mediaosumaa. Vuosi 2022 vaikuttaa olleen mediaosumien osalta jonkinlainen poikkeus. Mediaosumat laskivat vuonna 2023 siitä huolimatta, että VATT:n viestintä tuotti toimintavuoden aikana tehokkaasti muun muassa tiedotteita, joita julkaistiin VATT:n, Datahuoneen ja Talouspolitiikan arviointineuvoston nimissä yhteensä 35. Edellisenä vuonna vastaavia tiedotteita lähetettiin pelkästään VATT:n nimissä 27.

Toimintavuonna VATT:n ulkoista viestintää tehtiin yksikkökohtaisesti osin entistä eriytetymmin. VATT:n, Datahuoneen ja Talouspolitiikan arviointineuvoston profiilit eriytettiin toisistaan tutkimuslaitoksen käyttämässä STT Info -tiedotepalvelussa. Vuoden 2023 alussa tehty muutos saattoi vähentää arvovaltaisen VATT:n vahvaa brändihyötyä viestinnässä. On mahdollista, että VATT:ia vähemmän tunnetut tiedotteiden lähettäjät eivät automaattisesti kerää yhtä paljon mediaosumia.

Yksi mahdollinen selitys mediaosumien laskulle on myös julkaistun tutkimuksen ja viestinnän kiinnostavuus suhteessa julkiseen talouskeskusteluun. Vuonna 2022 VATT:ssa julkaistiin tutkimuksia muun muassa eläkejärjestelmästä, lasten kotihoidon tuesta ja sosiaalietuuksien maksamistiheydestä, jotka ovat intohimoja herättäviä aiheita ja joista tehty viestintä poiki paljon mediaosumia. Vuonna 2022 mediassa herättivät paljon huomiota myös energia-aiheiset tutkimustiedotteet venäläisestä maakaasusta, liikenteen päästötavoitteista sekä vasta perustetun Datahuoneen selvitys pieni- ja suurituloisten kotitalouksien sähkönkäytöstä.

Vuoden 2023 mediaosumissa ei näy yhtä paljon vastaavia paljon huomiota herättäneitä yksittäisiä aiheita. Toimintavuonna eniten mediaosumia tuottivat tutkimustiedotteet, joiden aiheina olivat Deaton Review -eriarvoisuusraportti, eliittilukion käymisen vaikutukset koulutus- ja tulotason sekä valinnanvapaus julkisessa erikoissairaanhoidossa. Myös julkisen talouden sopeutuskeinot ja yliopistojen opiskelijavalinnat herättivät kiinnostusta mediassa.

Mediatiedotteiden ohella VATT:n tutkimuksesta kerrottiin erityisesti päättäjäkohderyhmälle sähköpostitse lähetetyissä uutiskirjeissä, joissa esiteltiin kootusti VATT:n julkaisuja. Ulkoisia sähköpostiuutiskirjeitä lähetettiin toimintavuoden aikana kaksi, yksi keväällä ja yksi syksyllä.

Verkkosivut ja sisäinen viestintä

VATT:n verkkosivut ovat tutkimuslaitoksen tärkeä ulkoisen viestinnän kanava. Käynnit verkkosivuilla ovat myös yksi viestinnän tuloksellisuuden indikaattori. Verkkosivukäynneissä on tapahtunut suuria muutoksia viime vuosina, joita selittävät tekniset ja lainsäädännölliset muutokset. Vuonna 2023 VATT:n verkkosivuilla oli yhteensä reilut 37 000 käyntiä, mitä voi pitää nykyisissä olosuhteissa jo melko normaalina volyyminä. Edellisenä vuonna käyntejä oli lähes 84 000 ja sitä edellisenä vuonna yli 107 000.

Verkkosivukäyntien asettumista nykyiselle tasolle selittävät testausrobotin käyttö verkkosivujen uudistuksen yhteydessä aiempina vuosina sekä vuonna 2023 voimaan tullut EU:n GDPR-lainsäädäntö. Uusi lainsäädäntö velvoittaa verkkosivujen ylläpitäjät hyväksyttämään evästeiden käytön kävijöillä. Tämä pudottaa osan kävijöistä ilmeisen pysyvästi pois. Evästeet ovat kuitenkin VATT:n näkökulmasta välttämättömiä, koska ilman evästeitä verkkosivukäynneistä on mahdollonta saada minkäänlaista dataa. Ennen muutosta evästeet olivat siis käytössä automaattisesti. Vertailukelpoista dataa nykyhetkeen onkin verkkosivujen käyntidata noin kesäkuusta 2023 alkaen. Siitä lähtien VATT:n verkkosivuilla käyminen on ollut melko tasaista, noin 3000 vierailijaa kuukaudessa.

VATT:n verkkosivujen sisällöllistä uudistamista jatkettiin toimintavuonna muun muassa lisäämällä sivustolle tiedot VATT:n jokaisesta yksittäisestä tutkimushankkeesta. Tutkimushankkeita ja niitä esitteleviä verkkosivuja luotiin projektin aikana VATT:n verkkosivuille yhteensä noin 70.

Sisäisen viestinnän osalta jatkettiin tiedottamista VATT:n intranetissä sekä viikoittaisissa, perjantaisin julkaistavissa henkilökunnan sähköpostiuutiskirjeissä. Lisäksi kuun lopussa Economicumilla järjestettävä live-kuukausikokous on merkittävä sisäisen viestinnän kanava. Toimintavuoden merkittäviin sisäisen ja myös ulkoisen viestinnän uutisaiheisiin kuului muun muassa uuden tutkimusjohtajan aloittaminen työssään lokakuussa 2023.

Sosiaalinen media

VATT:n tutkimustulosten ulkoista viestintää tehtiin aktiivisesti myös sosiaalisessa mediassa. Kanavista käytössä olivat X-palvelu, Instagram ja LinkedIn. VATT:n hallinnoimien some-profiilien suosio kasvoi kaikissa kanavissa. Mitattavista viestinnän indikaattoreista hidasta, mutta tasaista kasvua oli myös X-palvelussa, jossa VATT:n suomenkielisellä profiililla oli vuoden 2023 lopussa noin 6 600 seuraajaa ja englanninkielisellä profiililla noin 1300 seuraajaa.

Toimintavuoden aikana jatkettiin etenkin Instagramin sisällöllistä ja visuaalista kehittämistä sekä ryhdyttiin käyttämään myös LinkedIniä kanavana aiempaa systemaattisemmin. Sosiaalisen median kanavilla nähtiin arvoa sekä uutiskanavina että etenkin rekrytoinnissa. VATT:n englanninkielisen Twitter-profiilin kautta voitiin luontevasti levittää myös tutkijoiden rekrytointi-ilmoituksia kansainvälisessä ympäristössä.

Tapahtumat

VATT:n viestintäyksikkö järjesti vuonna 2023 useita tapahtumia. Näistä kaksi oli teema-aiheisia tiedeseminaareja:

Helsinki Economics of Crime Workshop järjestettiin toukokuussa Hotel Katajanokalla. Osallistujia oli 36, joista 20 oli kansainvälisiä vieraita. Pääpuhujat olivat Jennifer Doleac (Texas A&M University) ja Stephen Machin (LSE).

The Workshop in Labour Economics: Wages, Employment and Inequality järjestettiin elokuussa Economicumilla. Yhteistyökumppaneina olivat Verotutkimuksen huippuyksikkö FIT ja Uppsalan yliopisto / Uppsala Center for Labour Studies. Pääpuhujat olivat Attila Lindner (University College London) ja Andrea Weber (Central European University, Wien). Osallistujia oli 57, joista 27 oli kansainvälisiä vieraita.

Lisäksi toimintavuoden aikana VATT:n viestintä järjesti perinteiset toistuvat tapahtumat, eli Talouspolitiikan arviointineuvoston yhdeksännen, vuoden 2022 talouspolitiikkaa käsittelevän vuosiraportin julkistuksen Economicumilla helmikuussa 2023 sekä VATT-päivän Bottalla lokakuussa 2023.

Talouspolitiikan arviointineuvoston vuosiraportin julkistuksen yhteydessä järjestettiin myös seminaari, jonka aiheena olivat hallituksen talouspolitiikan linja ja talouden kestävyys sekä muun muassa työllisyys ja vihreä siirtymä. Seminaarissa esiintyi muun muassa valtiovarainministeri Anniina Saarikko. Vuosiraportin julkistustilaisuuteen osallistui noin 70 henkilöä.

VATT-päivänä teemana oli terveydenhuolto. Tapahtumassa käsiteltiin terveydenhuollon suuria valintoja: Miten turvata lääkkeiden tuotekehitystyö ja samalla hillitä kasvavia lääkekorvauskuluja? Mitä kannattaa hoitaa julkisessa terveydenhuollossa, mitä yksityisellä? Kansainvälisinä pääpuhujina olivat Pierre Dubois (Toulouse School of Economics) ja Luigi Siciliani (University of York). VATT-päivään osallistui noin 150 henkilöä.

Tietopalvelu

VATT:n tietopalvelun hankinnoissa toimintavuonna noudatettiin edellisinä vuosina vakiintuneita linjauksia ja käytäntöjä. Yksittäisiä julkaisuja koskevat hankinnat perustuivat vuotuisiin e-aineistojen käyttötilastoihin ja tutkijoiden erikseen esittämiin toivomuksiin. Hankittavien yksittäisten julkaisujen määrää supistettiin käyttötilastojen perusteella toimintavuoden lopulla; tämän supistamisen vaikutukset käytännössä näkyvät vuoden 2024 alusta. Hankinnat tehtiin pääsääntöisesti Prenax Oy:n ja FinELibin kautta.

Tilattujen yksittäisten julkaisujen lisäksi VATT:n tutkijoiden käytettävissä oli toimintavuonna edellisten vuosien tapaan myös muita sähköisessä muodossa olevia aineistoja, näistä ylivoimaisesti laajimpana FinELibin kautta tilattu Elsevierin ScienceDirect Freedom Collection –kokoelma (käsittää runsaat 2000 lehteä). Tutkijoiden erikseen pyytäessä hankittiin yksittäisiä artikkeleita sellaisista jurnaaleista, joihin VATT:lla ei ole pääsyä. Tyypillisesti nämä hankinnat tehtiin Helsingin yliopiston kirjaston kaukopalvelun kautta.

VATT:n omat julkaisut aina vuodesta 1990 lähtien on tallennettu Helsingin yliopiston Kansalliskirjaston julkaisuarkisto Doriaan. VATT:n julkaisuja on Doriassa noin 1500 kappaletta. Toimintavuoden aikana niiden kokonaislatausmäärä oli runsas 55 000.

VATT:n julkaisuarkisto Doriaan tallennetut julkaisut ovat olleet toimintavuoden lokakuusta lähtien julkisesti haettavissa myös Kansalliskirjaston hallinnoimassa Finna-hakupalvelussa. Vaikka VATT:n julkaisut ovat jo tähän asti olleet Doriassa kaikkien saatavilla, niiden vieminen Finnaan on tuonut ne myös mahdollisten uusien käyttäjäryhmien ulottuville. Finnasta löytyvät nykyisin kaikki VATT:n julkaisut vuodesta 1990 eli yli 30 vuoden ajalta.

Toimintavuoden lopulla toteutettiin Kansalliskirjaston kanssa myös VATT:n yhteydessä toimivien Datahuoneen ja Talouspolitiikan arviointineuvoston julkaisujen tallentaminen Doriaan. Datahuoneen ja Talouspolitiikan arviointineuvoston julkaisut ovat näin myös Finnasta kaikkien saatavilla.

6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

VATT:n henkilöstömäärä oli toimintavuoden lopussa 64, mikä on kolme henkilöä vähemmän kuin vuonna 2022. VATT:n henkilötyövuosien määrä nousi edellisestä vuodesta ja oli toimintavuoden lopussa sopimusten perusteella 59,3 henkilötyövuotta. Tutkimustoiminnan henkilötyövuosien määrä oli 39,3, hallinto- ja tutkimuspalveluiden henkilötyövuosien määrä oli 8,5 ja viestintäpalveluiden henkilötyövuosien määrä oli 4,0 sekä datahuonetoiminnan henkilötyövuosien määrä oli 5,2. Vuoden 2023 henkilötyöpanokseen sisältyy Talouspolitiikan arviointineuvoston henkilöstön 2,3 henkilötyövuotta.

Työajalla mitattu henkilötyöpanos oli 59,3 vuonna 2023. Lisäystä vuoteen 2022 (53,2 htv) oli 6,1 henkilötyövuotta.

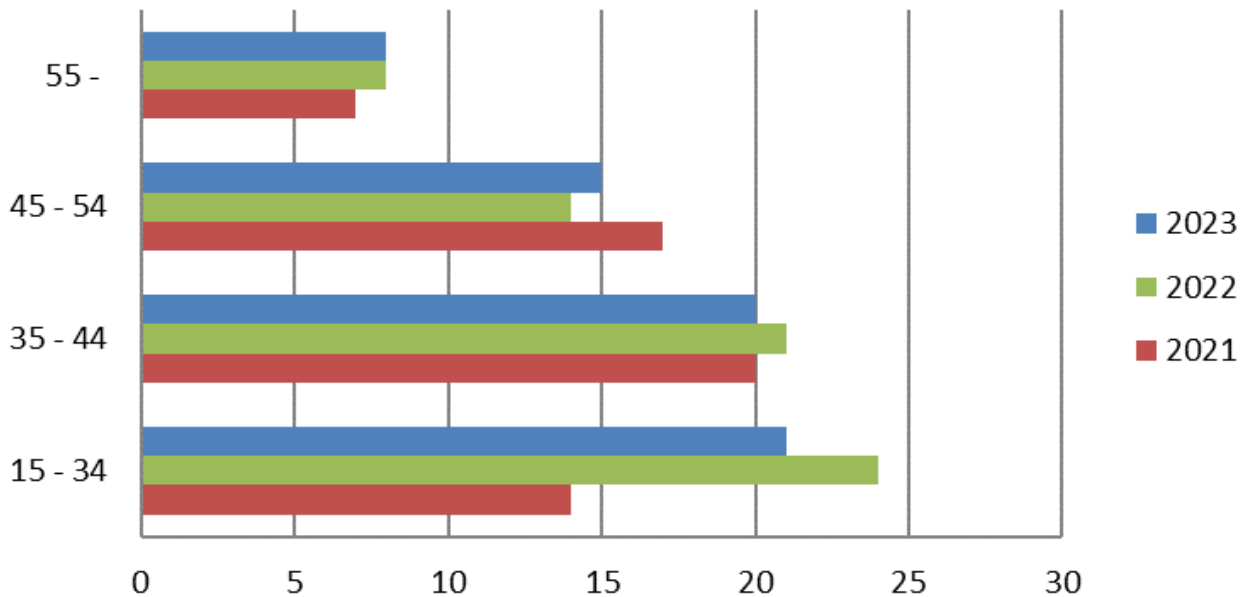
Osa-aikaista henkilöstöä oli 15, ja määräaikaisissa virkasuhteissa työskenteli 25 henkilöä, mikä on neljä henkilöä vähemmän kuin vuonna 2022. Lukuihin sisältyy Talouspolitiikan

arviointineuvoston henkilöstö. Määräaikaisten virkasuhteiden määrä on vähentynyt edellisistä vuosista. Määräaikaiset virkasuhteet vähentyivät 14 % edellisestä vuodesta.

Toimintavuonna naisten osuus henkilöstöstä oli 53 % ja vastaavasti miesten 47 %. Naisten lukumääräinen ja prosentuaalinen osuus kasvoi edellisestä vuodesta 6,3 %. Keski-ikä nousi toimintavuonna edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintavuonna VATT:n henkilöstön keski-ikä oli 41,3 (2022 40,3 ; 2021 42,6)

Henkilöstömäärät ikäluokittain

Henkilöstön kehittäminen ja työhyvinvointi

VATT:n henkilöstö on hyvin korkeasti koulutettua. Henkilöstön koulutustasoindeksi on pysynyt korkeana jo useiden vuosien ajan. Toimintavuonna se oli 6,6. Koulutustasoindeksi laski hieman edellisestä vuodesta, mikä johtuu siitä, että VATT:n rekrytoinnit kohdistuivat suurimmaksi osaksi nuorempien tutkimushenkilöiden palkkaamiseen. Naisten ja miesten koulutustasoindexin ero kaventui toimintavuoden aikana.

	2023	2022	2021
Naiset	6,5	6,7	7,0
Miehet	6,8	7,1	7,1
Yht.	6,6	6,9	7,1

Toimintavuoden aikana on tehty suurin osa työajasta etätöinä. VATT:ssa vakiinutettiin toimintavuoden aikana hybridityön malli. Viikoittaiset tutkimusseminaarit järjestettiin kuitenkin edelleen läsnätilaisuuksina. Koko henkilöstön yhteinen infotilaisuus kuukausikokous järjestettiin pääosin hybridimuotoisina, mutta loppuvuodesta sen osalta siirryttiin läsnätilaisuuksiin.

Henkilöstön työtyytyväisyyttä mittaavan VMBaro-tutkimuksen tulokset saatiin toimintavuoden lopussa. VMBaron kokonaistyötyytyväisyysindeksi oli toimintavuonna 3,40. Luku laski 0,15 yksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Indekseistä työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet (3,96), työyhteisön toimintakulttuuri (3,60), työ- ja toimintaympäristö (3,68) sekä osaaminen, oppiminen ja uudistuminen (3,51) saivat parhaimmat arviot, sen sijaan indekseistä työnantajakuva ja arvot

(3,34), esimiestyö ja johtaminen (3,16), palkkaus (2,99) sekä vuorovaikutus ja viestintä (2,84) menestyivät heikommin. Erityistä tyytyväisyyttä koetaan edelleen kyselyn mukaan oman työn vaikuttamisen mahdollisuuksiin, työn tavoitteiden tietämiseen ja mahdollisuuteen kokeilla ja tehdä asioita uudella tavalla. Myös sukupuolten tasa-arvon toteutuminen työyhteisössä ja työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen ovat edelleen asioita, jotka tuovat tyytyväisyyttä.

Kysymykset: uusien työ- ja toimintatapojen hyödyntäminen työssä, johto tekee hyviä ja oikeita päätöksiä, johdon strategiset linjaukset tukevat tavoitteiden saavuttamista sekä ylimmän johdon toimiminen esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä saivat hieman paremmat arviot kuin vuonna 2022.

Vuonna 2023 sairauspoissaolojen määrä väheni 32 % (2,7 työpäivää/htv), kehitystä voidaan valtion tasolla tarkasteltuna pitää positiivisena. Toimintavuonna sairaustapausten lukumäärä nousi edellisiin vuosiin verrattuna. (vuonna 2023 sairaustapauksia 78; vuonna 2022 sairaustapauksia 70; 2021 sairaustapauksia 34). Henkilöstöstä 61 prosentilla ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja vuoden 2023 aikana, mikä on erittäin korkea osuus.

Aluehallintovirasto suoritti työsuojelutarkastuksen VATT:ssa maaliskuussa 2023. VATT sai tarkastuksen perusteella neljä toimintaohjetta, jotka liittyivät työterveyshuollon työpaikkaselvityksen päivittämiseen, työn vaarojen selvittämiseen ja arviointiin, psykososiaalisen kuormituksen ehkäisemiseen sekä liukuvan työajan tarkempaan seurantaan. Terveystalon työpaikkaselvitys toteutettiin syksyllä 2023. Selvityksessä tunnistettiin merkittäviä tai kohtalaisia riskejä usealla eri osalla alueella. Molemmissa eri yhteyksissä tunnistettuja kehittämiskohteita on jo lähdetty edistämään pitkälti YT- ja työsuojelutoimikunnan toimesta, mutta työtä jatketaan vuonna 2024.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

VATT ei saavuttanut kaikkia hallinnonalan yhteisten henkilöstövoimavarojen mittareiden tavoitteita, jotka sille oli asetettu tulossopimuksessa vuodelle 2023. VATT:n tulossopimuksen mittaritavoitteet ovat kunnianhimoiset, mutta aikaisempien vuosien perusteella ne ovat saavutettavissa olevia. Vaikka mittareiden toteutunut taso edustaakin edelleen pääosin hyvää tasoa laajemmassa tarkastelussa, jäivät tavoitteet saavuttamatta työtyytyväisyydessä 3,40 (tavoite 3,9), johtajuusindeksissä 3,24 (tavoite 3,9) ja yhdenvertaisuuden toteutumisessa työyhteisössä 3,54 (tavoite 4,0). Tavoitteita laskettiin osin vuodelle 2023, jotta niiden saavuttaminen on realistisempaa, mutta kuitenkin tavoitteena on hyvä taso. Sairauspoissaolojen seurantaan tarkoitettun mittarin tavoitetaso alitettiin reilusti 2,7 työpäivä/htv (tavoite 5,0 työpäivä/htv), joten sen osalta edellisten vuosien hyvä kehitys on jatkunut edelleen.

Valtion yhteisten HR-tavoitteiden mittareissa tavoite saavutettiin strategisessa henkilöstösuunnittelussa 4 (tavoite 4). Kokemuksessa oppimisesta ja uudistumisesta 4,25 (tavoite 4,3) sekä työnantajakuvan ja arvojen osalta jäätin hieman tavoitteesta 3,44 (tavoite 3,90).

Vuoden 2023 aikana jatkettiin toimenpiteitä, joiden tavoitteena on varmistaa, että VATT:n henkilöstön rakenne ja määrä tukevat parhaalla mahdollisella tavalla VATT:n strategian toimeenpanoa ja asetettujen tulostavoitteiden saavuttamista. Osa kokoaikaisista vakituisista ja

määräaikaisista tutkijoista siirtyi vuoden aikana yliopistojen tai tutkimuslaitosten palvelukseen. Muutamat heistä kiinnitettiin edelleen osa-aikaiseen määräaikaiseen palvelussuhteeseen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen tutkimusprojekteihin niiden loppuunsaattamiseksi.

Vapautuneita virkoja täytettiin vuoden aikana strategisen henkilöstösuunnittelun ja siihen liittyvän jatkuvan keskustelun pohjalta. Henkilöstömäärän hallinnassa otettiin huomioon samaan aikaan perusrahoituskehityksen riittävyys, siirtyvän määrärahan osuuden lasku kokonaisrahoituksesta sekä ulkopuolisen rahoituksen toteutunut ja arvioitu kehittyminen.

Oppilaitosten kanssa tehtävää aktiivista yhteistyötä harjoittelupaikkojen tarjoamisen muodossa jatkettiin aktiivisesti vuoden 2023 aikana. Harjoittelupaikkojen yhtenä keskeisenä tavoitteena on vahvistaa taloustieteellisen osaamisen kasvamista tulevaisuudessa ja luoda hyviä edellytyksiä tulevaisuuden rekrytoinneille. VATT:n suosio harjoittelupaikkana on edelleen taloustieteen opiskelijoiden parissa hyvä; harjoittelupaikkoja haki edellistä vuotta suurempi määrä 166 henkilöä, josta palkattiin 15 korkeakouluharjoittelijaa.

7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

7.1 Rahoituksen rakenne

Toimintavuonna käytettävissä olevaa rahoitusta oli kaikkiaan 6 573 485 euroa. Momentti (283002) on alajaoteltu VATT:n toimintamenoihin (28300201) ja talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenoihin (28300202). VATT:n osuus käytettävissä olevasta rahoituksesta oli 5 533 660 euroa, Datahuoneen osuus 663 648 euroa ja Talouspolitiikan arviointineuvoston osuus oli 376 178 euroa.

VATT sai tutkimusrahoitusta vuonna 2023 yhteensä 2 032 314 euroa.

Käytettävissä oleva rahoitus jakaantui vuonna 2023 seuraavasti (1 000 €):

	VATT	Datahuone	Talouspolitiikan arviointineuvosto	Yhteensä
Toimintamääräraha	3 662	535	310	4 507
Siirtomääräraha	1 872	129	66	2 066
Yhteensä	5 534	664	376	6 573

Käytettävissä olevan rahoituksen jakaantuminen (momentti 283002, 1 000 €):

	2023	2022	2021
Toimintamääräraha	4 507	4 132	3 850
Siirtomääräraha	2 066	1 691	1 447
Toimintameno-rahoitus yhteensä	6 573	5 823	5 297
Maksullisen toiminnan tuotot	137	106	101
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	1 895	2 081	1 457

Muut toiminnan tuotot	157	50	42
Tuotot yhteensä	2 189	2 237	1 600

7.2 Talousarvion toteutuminen

Toimintavuonna VATT sai valtion talousarviosta rahoitusta momentille 283002 yhteensä 4 507 000 euroa. VATT:n osuus momentin määrärahasta oli 3 662 000 euroa, Datahuoneen 535 000 ja Talouspolitiikan arviointineuvoston osuus oli 310 000 euroa.

Vuodelle 2024 siirtyneiden määrärahojen kokonaismäärä oli 2 160 649 euroa, mistä VATT:n osuus oli 1 897 214 euroa, Datahuoneen 183 674 euroa ja Talouspolitiikan arviointineuvoston osuus oli 79 761 euroa. Siirtyvän erän suuruus perustuu tulojen ja menojen kertymään.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma vuodelta 2023 osoitti tuottoja yhteensä 2 194 544 euroa. VATT:n toiminnan tuotot olivat 2 189 484 euroa, Datahuoneen tuotot olivat 2 414 euroa ja Talouspolitiikan arviointineuvoston tuotot olivat 2 646 euroa. Datahuoneen ja Talouspolitiikan arviointineuvoston tuotot muodostuivat henkilöstöltä perityistä lounaiden verotusarvoista.

VATT:n tuotot olivat 45 875 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Maksullisen toiminnan tuotot olivat 137 451 euroa. Muut toiminnan tuotot olivat 2 052 034 euroa, mistä yhteisrahoitteisen tutkimustoiminnan tuottoja oli 1 894 863 euroa ja muita tuottoja 157 171 euroa.

Yhteisrahoitteisen tutkimustoiminnan tuotoista 1 735 707 euroa ja maksullisen toiminnan tuotoista 137 451 euroa oli saatu valtionhallinnon organisaatioilta. Muissa tuotoissa suurin yksittäinen erä on henkilöstöltä perityt lounaiden verotusarvot ja apurahoista saadut tuotot. Apurahoja on saatu muun muassa erillisten konferenssien ja aineistokulujen hankintaan.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 6 682 302 euroa. Kulut olivat 644 322 euroa suuremmat kuin vuonna 2022. VATT:n kulut olivat 5 893 282 euroa, Datahuoneen kulut olivat 491 696 euroa ja Talouspolitiikan arviointineuvoston kulut olivat 297 324 euroa.

Henkilöstökulut olivat suurin yksittäinen kuluerä, ollen 4 480 452 euroa. VATT:n henkilöstökulut nousivat 207 335 euroa. VATT:n henkilöstökulujen nousu selittyy muun muassa uusien määräaikaisten projektityöntekijöiden palkkaamisella.

Datahuonepilotti aloitti varsinaisen toiminnan 1.1.2023. Toiminnan aloittamisesta johtuen Datahuoneen kulut ovat nousseet pilottiprojektin toteutumisen mukaisesti. Datahuoneen henkilöstökulut olivat 340 382 euroa ja palvelujen ostot olivat 107 313 euroa.

Palvelujen ostot olivat henkilöstökulujen jälkeen suurin kuluerä 1 486 776 euroa. Vuonna 2023 palvelujen ostot olivat 120 628 euroa enemmän kuin vuonna 2022. VATT:n ostopalvelut nousivat 90 756 euroa. VATT:n ostopalveluissa oli nousua muun muassa sisäisissä toimistopalveluissa.

Talouspolitiikan arviointineuvoston asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen ostot laskivat edellisestä vuodesta 28 674 euroa. Talouspolitiikan arviointineuvoston osuutta asiantuntija- ja

tutkimuspalveluissa laskivat tutkimushankkeiden ostopalveluiden käytön väheneminen ja hankkeiden siirtyminen seuraavalla vuodelle. Talouspolitiikan arviointineuvoston henkilöstökulut laskivat 29 282 euroa.

Muut kulut nousivat vuodesta 2022 yhteensä 48 811 euroa. VATT:n muissa kuluissa kustannusten nousua tapahtui muun muassa matkustuspalveluiden osalta. Matkustuspalveluiden kustannusten nousun syynä on muun muassa projekteihin liittyvien seminaarien järjestämisiin liittyvien matkakustannusten nousu. Tutkijoiden työhön liittyy oleellisesti seminaareihin ja konferensseihin osallistuminen. Koronapandemian takia seminaareihin ja konferensseihin osallistuminen laski. Vuonna 2023 seminaareihin ja konferensseihin osallistuminen on palautunut koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

VATT:n ja talouspolitiikan arviointineuvoston toiminnan kulut euroina vuosina 2023 ja 2022:

Toiminnan kulut 2023	VATT	Datahuone	Talouspolitiikan arviointineuvosto	Yhteensä
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	113 811	9 874	5 330	129 015
Henkilöstökulut	3 929 965	340 382	210 104	4 480 452
Vuokrat	365 250	28 525	17 252	411 027
Palvelujen ostot	1 331 110	107 313	48 354	1 486 776
Muut kulut	153 147	5 602	16 284	175 032
Kulut yhteensä	5 893 282	491 696	297 324	6 682 302

Toiminnan kulut 2022	VATT	Datahuone	Talouspolitiikan arviointineuvosto	Yhteensä
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	127 075	31	594	127 700
Henkilöstökulut	3 722 630	75 636	239 386	4 037 652
Vuokrat	356 012	4 168	20 078	380 259
Palvelujen ostot	1 240 353	41 199	84 595	1 366 148
Muut kulut	109 520	488	16 315	126 222
Kulut yhteensä	5 555 590	121 522	360 868	6 037 980

7.4 Tase

VATT:n taseen loppusumma oli 584 388 euroa, mikä oli 366 459 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

Siirtosaamiset laskivat vuodesta 2022 yhteensä 232 278 euroa ollen vuonna 2023 yhteensä 56 170 euroa. Muut lyhytaikaiset saamiset laskivat 209 459 euroa vuodesta 2022. Siirtosaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten muutokset johtuvat vuosittaisista laskutusaikatauluista. Vuonna 2023 hankkeiden laskutuksia on tehty ennen vuoden vaihdetta enemmän kuin vuonna 2022 hankkeiden toteutumisaikataulun mukaisesti.

Vieraasta pääomasta suurin yksittäinen erä on siirtovelkoihin sisältyvä lomapalkkavelka 787 701 euroa.

8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

VATT:n johto on valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan siitä annettuja normeja.

VATT:n sisäistä valvontaa arvioidaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan valmistelemalla arviointikehikolla (COSO 2013 -malli). Riskienhallintatyöryhmän suorittamassa sisäisen valvonnan katselmuksessa tunnistettiin VATT:n toiminnan kannalta keskeisiksi riskeiksi henkilöstöjohtaminen, henkilöstön psykososiaalinen kuormitus, Tilastokeskuksen aineistokustannusten jatkuva kasvu sekä rahoitukseen liittyvät epävarmuudet. Riskien vähentämiseksi on käsitelty mahdollisia jatkotoimenpiteitä sekä määritelty vastuita. Lisäksi katselmuksessa havaitut

muut kehittämistarpeet on vastuutettu. Riskienhallintatyöryhmä seuraa suunnitelman toteutusta ja raportoi johdolle. Kokonaisuutena VATT:n sisäinen valvonta täyttää sille säädetyt vaatimukset.

9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Viimeisin VATT:n tieteellinen arviointi on toteutettu vuonna 2019. VM:n ja VATT:n yhteistyön kehittämiseksi laadittiin vuoden 2021 aikana konkreettinen toimintasuunnitelma, jota toteutettiin vuonna 2022.

10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Valtion taloudellisessa tutkimuskeskuksessa ei ole tilinpäätösvouden aikana havaittu virheitä tai väärinkäytöksiä.

10.2 Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan kautta tulleita ilmoituksia koskevat yhteenvetotiedot

VATT otti vuoden 2023 aikana käyttöön Väärinkäytösten ilmoituskanavan ja laajensi sen myös ns. eettiseksi kanavaksi.

VATT:n Väärinkäytösten ilmoituskanavan kautta tuli kaksi ilmoitusta vuoden 2023 aikana. Kumpikaan niistä ei ollut ilmoittajansuojelulain (1171/2022) mukainen ilmoitus. Ne olivat aiheettomia eivätkä siten aiheuttaneet jatkotoimia.

10.3 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Valtion taloudellisessa tutkimuskeskuksessa ei ole tilinpäätösvouden aikana tehty takaisinperintää koskevia päätöksiä eikä toteutettu takaisinperintää ilman takaisinperintäpäätöstä vähentämällä ne muista maksusuorituksista.

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 200,00				
11.04.01. Arvonlisävero	1 200,00				
Tuloarviotilit yhteensä	1 200,00				

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	4 314 583,50	4 731 945	2 571 295,85	2 160 649,23	4 731 945,08	0,00	2 066 485,46	6 573 485,46	4 412 836,23	2 160 649,23
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	182 583,50	224 945	224 945,08		224 945,08	0,00				
28.30.02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (S2)	4 132 000,00	4 507 000	2 346 350,77	2 160 649,23	4 507 000,00	0,00	2 066 485,46	6 573 485,46	4 412 836,23	2 160 649,23
28.30.02.01. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot	3 822 000,00	4 197 000	2 116 111,95	2 080 888,05	4 197 000,00	0,00	2 000 307,42	6 197 307,42	4 116 419,37	2 080 888,05
28.30.02.02. Talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenot(EK) (enintään)	310 000,00	310 000	230 238,82	79 761,18	310 000,00	0,00	66 178,04	376 178,04	296 416,86	79 761,18
Määrärahatilit yhteensä	4 314 583,50	4 731 945	2 571 295,85	2 160 649,23	4 731 945,08	0,00	2 066 485,46	6 573 485,46	4 412 836,23	2 160 649,23

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole valtuuksia.

TUOTTO- JA KULULASKELMA

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2023-31.12.2023		1.1.2022-31.12.2022	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	137 450,54		106 450,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 057 093,85</u>	2 194 544,39	<u>2 130 943,54</u>	2 237 393,54
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	129 014,67		127 699,86	
Henkilöstökulut	4 480 451,64		4 037 651,73	
Vuokrat	411 026,70		380 258,62	
Palvelujen ostot	1 486 776,02		1 366 147,63	
Muut kulut	<u>175 032,98</u>	<u>-6 682 302,01</u>	<u>126 222,10</u>	<u>-6 037 979,94</u>
JÄÄMÄ I		-4 487 757,62		-3 800 586,40
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	<u>-0,01</u>	-0,01	<u>0,00</u>	0,00
JÄÄMÄ II		-4 487 757,63		-3 800 586,40
JÄÄMÄ III		-4 487 757,63		-3 800 586,40
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	0,00		1 200,00	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-224 945,08</u>	<u>-224 945,08</u>	<u>-182 583,50</u>	<u>-181 383,50</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-4 712 702,71</u>		<u>-3 981 969,90</u>

TASE

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tase

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTAAVAA				
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	86 065,00		10 788,18	
Siirtosaamiset	56 170,42		288 447,98	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>442 356,35</u>	584 591,77	<u>651 814,95</u>	951 051,11
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVA- RAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-204,16</u>	<u>-204,16</u>	<u>-204,30</u>	<u>-204,30</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		584 387,61		950 846,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>584 387,61</u>		<u>950 846,81</u>

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-190 396,06		-190 396,06	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-114 072,64		-355 110,50	
Pääoman siirrot	4 291 912,56		4 223 007,76	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-4 712 702,71</u>	-725 258,85	<u>-3 981 969,90</u>	-304 468,70
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	104 102,88		41 000,00	
Ostovelat	186 405,21		251 661,60	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	92 533,61		102 156,41	
Edelleen tilittävät erät	91 814,25		95 357,23	
Siirtovelat	789 218,97		719 179,83	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>45 571,54</u>	<u>1 309 646,46</u>	<u>45 960,44</u>	<u>1 255 315,51</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 309 646,46		1 255 315,51
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>584 387,61</u>		<u>950 846,81</u>

LIITETIEDOT

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen.

Budjetoinnissa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2023 aikana.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi.

Velat on viety kirjanpitoon tapahtuman syntymispäivän mukaiseen valuuttakurssiin euroiksi muutettuina ja syntyvät kurssierot käsitellään maksuperusteisesti.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus kuuluu Valtiokonttorin keskitettyjen valuuttatilien käyttäjiin ja järjestelmään kuuluvien valuuttojen maksut maksetaan Valtiokonttorin pankkitileiltä ja näihin valuuttoihin liittyvät kurssierot kirjautuvat Valtiokonttorille. Muiden valuuttojen osalta ulkomaanmääräiset velat eivät ole olennaisia eikä niitä ole muutettu tilinpäätöspäivän mukaiseen kurssiin.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia ei ole tehty.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa.

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden kanssa

6) Selvitys tilinpäätöksen jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Tilinpäätösvuoden jälkeen ei ole tapahtunut olennaista ilmoitettavaa.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.30.02.											
Bruttomenot	6 362 274,48	6 007 000	4 516 836,84		6 677 486,07					6 607 380,61	
Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)											
Bruttotulot	2 230 274,48	1 500 000	2 170 486,07		2 170 486,07					2 194 544,38	
Nettomenot	4 132 000,00	4 507 000	2 346 350,77	2 160 649,23	4 507 000,00	0,00	2 066 485,46	6 573 485,46	4 412 836,23		2 160 649,23

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 3.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 4.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2023	2022
Henkilöstökulut	3 760 482,23	3 391 221,92
Palkat ja palkkiot	3 697 656,00	3 355 740,19
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	62 826,23	35 481,73
Henkilösivukulut	719 969,41	646 429,81
Eläkekulut	647 784,53	588 710,71
Muut henkilösivukulut	72 184,88	57 719,10
Yhteensä	4 480 451,64	4 037 651,73
Johdon palkat ja palkkiot, josta	464 469,02	342 059,26
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	500,00	480,00
Johto	460,00	320,00
Muu henkilöstö	40,00	160,00

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 6.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 7.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 8.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 9.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 10.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 11.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

€	Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	504 339,60	530 000,00	0,00	0,00	0,00	530 000,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	504 339,60	530 000,00	0,00	0,00	0,00	530 000,00

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 13.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 14.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Valtion taloudellisella tutkimuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 15.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 16.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 17.

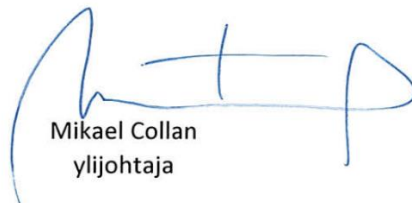
Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 18.

ALLEKIRJOITUS

Olen hyväksynyt Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 2023.

Helsingissä 28. helmikuuta 2024

Mikael Collan
ylijohtaja

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa Valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Taulukko 1. VATT:n julkaisu- ja asiantuntijatoiminnan tuotokset sekä eräitä tunnuslukuja vuosina 2021–2023

		2021	2022	2023
VATT:n sarja	Painot			
Tutkimukset	1	0	3	5
Working papers	1	9	6	9
Muistiot, valmisteluraportit ja VATT Policy Brief	0,6	5	10	9
VATT:n ulkopuoliset sarjat				
Tutkimukset	1	30	23	27
Artikkelit	1,5	13	5	6
Referoidut kv-aikakauskirjat (A)	4	3	1	6
Referoidut kv-aikakauskirjat (B)	3	4	8	4
Referoidut kv-aikakauskirjat (C)	2	4	7	3
Referoidut kv-aikakauskirjat (D) ja artikkelikokoelmat	1	10	4	1
Julkaisut yhteensä		78	65	70
Julkaisut yhteensä (painotettu)		103,5	91,5	98,4
Julkaisutoiminnan tuotosindeksin muutos, %		12,9	-11,6	7,5
Asiantuntijatoiminta				
Lehtikirjoitukset ja kolumnit		20	10	17
Esitelmät		140	167	147
Tiedeyhteisöä palvelevat lausunnot		100	113	103
Päätöksentekoa palvelevat lausunnot		42	46	45
Työryhmät		154	180	164
Kokonaistuottavuusindeksin muutos, %		13,1	-17,6	-9,2
Tutkimusvuodet (htv)		33	37	39
Henkilötyövuodet		47	53	59
Henkilötyövuosimäärän %-muutos edellisestä vuodesta		-6,4	14,1	11,5
Harjoittelijoiden henkilötyövuosimäärä		3,2	5,0	5,8
Koulutustasoindeksi		7,1	6,9	6,6
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)		2,2	4,0	2,7

VATT:n julkaisut vuonna 2023

VATT:n sarjat

VATT Tutkimukset

Einiö, Elias; Kari, Seppo; Nivala, Annika; Orrenius, Hanna; Rama, Njomza; Äimä, Kristiina
Yritysverotukien käsite, luokittelu ja vaikuttavuus
VATT Tutkimukset: 193
27.04.2023

VATT Working Papers

Ravaska, Terhi
Do reduced working hours for older workers have health consequences and prolong work careers
VATT Working Papers: 153
08.02.2023

Koivisto, Aliisa
Tax planning and investment responses to dividend taxation
VATT Working Papers: 154
20.03.2023

Viertola, Marika
Profit shifting of multinational enterprises: evidence from the Nordics
VATT Working Papers: 155
16.05.2023

Kortelainen, Mika; Laine, Liisa; Lavaste, Konsta; Saxell, Tanja; Siciliani, Luigi
Improving Performance Through Allocation and Competition: Evidence from a Patient Choice Reform
VATT Working Papers: 156
04.10.2023

Kortelainen, Mika; Markkanen, Jaakko; Siikanen, Markku; Toivanen, Otto
The Effects of Price Regulation on Pharmaceutical Expenditure and Availability
VATT Working Papers: 157
04.10.2023

Korpela, Heikki
Changing the unemployment insurance duration: heterogeneous effects and an unbudging exit spike
VATT Working Papers: 158
19.10.2023

Kyyrä, Tomi; Matikka, Tuomas; Kalin, Salla
Combining part-time work and social benefits: Empirical Evidence from Finland
VATT Working Papers: 159
9.11.2023

Einiö, Elias; Feng, Josh; Jaravel, Xavier
Social Push and Direction of Innovation
VATT Working Papers: 160
30.11.2023

Kortelainen, Mika; Kanninen, Ohto; Tervonen, Lassi
Long-Run Effect of Selective Schools on Educational and Labor Markets outcomes
VATT Working Papers: 161
13.12.2023

VATT Muistiot

Heikkilä, Mikko; Kianto, Aino
Hyvinvointialueiden digitalisaation kypsyyssaste – Digitaalisten palveluiden tilanne ja kustannusvaikuttavimmat käytännöt
VATT Muistiot: 69
24.02.2023

Hakanen, Mila; Kalmbach, Aino; Kuuppelomäki, Tiina; Lauro-nen, Tina; Suhonen, Tuomo; Virkola, Tuomo
Todistusvalintahankkeen loppuraportti
VATT Muistiot: 70
21.06.2023

Kari, Seppo; Viertola, Marika
GloBE minimum tax: effects on investment and tax competi-tion in low-tax countries
VATT Muistiot: 71
19.12.2023

VATT Policy Brief

Virkola, Tuomo; Karhunen, Hannu; Suhonen, Tuomo
Todistusvalinta tehostaa opiskelijavalintaa
VATT Policy Brief: 1/2023
03.01.2023

Tukiainen, Janne; Baulia, Susmita; Matinheikki, Juri
Hyvinvointialueiden julkiset hankinnat tarvitsevat lisää kilpai-lua
VATT Policy Brief: 2/2023
27.02.2023

Korpela, Heikki; Kyyrä, Tomi; Pesola, Hanna
Ansioturvan lyhentämisen vaikutukset vaihtelevat
VATT Policy Brief: 3/2023
19.10.2023

Paukkeri, Tuuli; Ravaska, Terhi; Riihelä, Marja
Deaton Review – Eriarvoisuus Suomessa
VATT Policy Brief: 4/2023
29.11.2023

Datahuoneen julkaisut vuonna 2023

Datahuoneen tutkimukset

Ahlvik, Lassi; Alhola, Sara; Blauberg, Theo; Laasonen, Henna; Liski, Matti; Malinen, Olli; Mattila, Mari; Nokso-Koivisto, Oskari; Sahari, Anna; Seppä, Meeri; Toikka, Max; Valkonen, Antti; Veh-viläinen, Iivo
Sähkön hinnannousun ja sähkötukien arvioidut vaikutukset koti-talouksiin
Datahuone-raportti 1/2023
01.02.2023

Toikka, Max; Laasonen, Henna; Saxell, Tanja; Seppä, Meeri; Toi- vanen, Otto; Valkonen, Antti
Sota Ukrainassa: Vaikutus Venäjän-kauppaa käyneisiin suoma-laisyrittäisiin – Seurantareportti
Datahuone-raportti 2/2023
17.02.2023

Toikka, Max; Laasonen, Henna; Toivanen, Otto
Russian Invasion of Ukraine: Effect on Finnish Companies Trading in Goods with Russia
Datahuone-raportti 3/2023
26.09.2023

Jurvanen, Outi
Inhimillisen pääoman rooli tuottavuudessa
Datahuone-raportti 4/2023
27.12.2023

Datahuone Policy Brief

Toikka, Max; Laasonen, Henna; Seppä, Meeri; Toivanen, Otto; Valkonen, Antti
Venäjälle aiemmin vieneiden yritysten vienti sen lähimaihin kasvussa
Datahuone Policy Brief: 1/2023
03.03.2023

Toikka, Max; Laasonen, Henna; Terviö, Marko
Maahanmuuttajien työllisyys kehittynyt suotuisasti viime vuosina
Datahuone Policy Brief: 2/2023
05.07.2023

VATT:n ulkopuoliset sarjat

Tutkimukset

Jussi Pyykkönen, Kirsi-Maria Halonen, Janne Tukiainen, Anniina Parviainen:
Selvitys julkisen hankintojen säästökeinoista. Ulkopuolinen selvitys, Valtionvarainministeriö, Julkisen talouden meno- ja rakennekartoitus VN/27190/2022

Janne Tukiainen, Mika Maliranta, Risto Rönkkö, Juho Saari (2023):
Uusi polvi ja politiikan suunta – Mitä nuoret ajattelevat yhteiskuntapolitiikasta? Labore Raportteja 46

Bratu, Cristina - Martén, Linna – Ottosson, Lillit:
Individualized benefits and access to active labor market programs boost refugee women's economic integration.
SOFI WORKING PAPER 3/2023

Collan, Mikael – Luukka, Pasi – Kinnunen, Jani:
Extracting business relevance from highly imprecise fuzzy estimates, in Proceedings of the The 20th World Congress of the International Fuzzy Systems Association (IFSA2023), 20.-23.8.2023, Daegu, South Korea

Giaccobasso, Matias, Nathan Brad, Perez-Truglia Ricardo, Zentner, A. (2023) - Revision 2023:
Where Do My Tax Dollars Go? Tax Morale Effects of Perceived Government Spending
NBER Working Paper 29789

Gruber, Jonathan & Huttunen, Kristiina & Kosonen, Tuomas:
Paying Moms to Stay Home: Short and Long Run Effects on Parents and Children
NBER Working Paper 30931

Eerola, Essi & Kosonen, Tuomas & Kotakorpi, Kaisa & Lyytikäinen, Teemu (2023):
Tax Compliance in the Rental Housing Market: Evidence from a Field Experiment
FIT Working Paper 14

Harju, Jarkko & Jysmä, Sami & Koivisto, Aliisa & Kosonen, Tuomas:
Do household tax credits increase consumption? The role of demand elasticity and the extent of demand
FIT Working Paper 8 15139, IZA March 2022

Harju, Jarkko & Juuti, Toni & Matikka, Tuomas:
Stairway to heaven? Selection into entrepreneurship, income mobility and firm performance
FIT Working Paper 17

Sarvimäki, Matti; Alasuutari, Maarit; Harjunen, Oskari; Holvio, Anna; Izadi, Ramin; Kalland, Mirjam; Kuusiholma-Linnamäki, Julia; Laakso, Mikko-Jussi; Lerkkanen, Marja-Kristiina; Muhonen, Heli; Räsänen, Pekka; Salmela-Aro, Katariina; Saranko, Lotta; Sulkanen, Mimmu; Upadyaya, Katja:
Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun: Väliraportti Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2023:19

Kauppinen, Ilpo & Poutvaara, Panu:
Decomposing Migrant Self-Selection: Education, Occupation, and unobserved Abilities. CESifo Working Paper No. 10334. Maaliskuu 2023.

Kosonen, Tuomas & Matikka, Tuomas:
Discrete Labor Supply: Quasi-Experimental Evidence and Implications
FIT Working Paper 9.

Lyytikäinen, Teemu:
Minimum Tax Rates and Tax Competition: Evidence from Property Tax Limits in Finland
NBER Working Paper 31482

Paukkeri, Tuuli–Ravaska, Terhi–Riihelä, Marja (2023):
The role of privately held firms in income inequality.
IFS Working paper 23/36

Paukkeri, Tuuli–Ravaska, Terhi–Riihelä, Marja (2023):
Inequality in Finland: 1987–2021. Country Studies: Inequalities in Europe and North America. A parallel study to the IFS Deaton Review.
Report, Institute for Fiscal Studies.

Vilhula, Anna – Juntunen, Maiju – Sahari Anna – Ahlvik, Lassi:
KELI-kestävemmän liikkumisen kehittäminen hiilijalanjälkilaskurin avulla –projektin loppuraportti
31.5.2023

Ahlvik, Lassi & Sahari, Anna:
Promoting active transport through health information: evidence from a randomized controlled trial.
FIT Working Paper 16.

Ollikka, Kimmo (2023): Green Innovations.
Talouspolitiikan arviointineuvoston taustaraportti 3/2022.

Ropponen, Olli – Viertola, Marika – Kari, Seppo – Valkonen, Tarmo
Suomalaiset yritykset kansainvälisten veroreformien pyörteissä.
ETLA Raportti 138.

Koivisto, Aliisa, Kwabena Adu-Ababio, Andrey Kumbwenda, Gregory Chileshe, John Mulenga, Mutemwa Mebelo, Ian Mufana and Yenda Shamabobo.
Assessing the impact of an intervention to withhold value-added tax in Zambia.
WIDER Working Paper 2023/21

Koivisto, Aliisa, Kwabena Adu-Ababio, Eliya Lungu, Evaristo Mwale, Jonathan Msoni and Kangwa Musole.

Estimating tax gaps in Zambia - A bottom-up approach based on audit assessments
WIDER Working Paper 2023/25

Koivisto, Aliisa

Tax planning and investment responses to dividend taxation
FIT Working Paper 15/2023

Hakola-Uusitalo, Tuulia; Leppälä, Samuli; Anttinen, Markus; Mäkelä, Elias:

Apteekeista ja verotuksesta; Kilpailu- ja kuluttajaviraston tutkimusraportteja 7/2023

Viertola, Marika

Profit shifting of multinational enterprises: evidence from the Nordics
FIT Working Paper 18/2023

Vihriälä, Erkki; Virkola Tuomo

(Not) Anticipating Predicable Inheritances
SSRN working paper

Kiviholma, Sanni; Kanninen, Ohto; Virkola, Tuomo:

Anatomy of An Anonymous Hiring Pilot
Labore working paper 338

Verho, Jouko; Harju, Jarkko:

Moral hazard in drug purchases
FIT working paper 12, 2023

Artikkelit:

Rantala, Juha–Pyy-Martikainen, Marjo – Riihelä, Marja (2023):

Tulojen muuttuminen eläkkeelle siirryttäessä
Kansantaloudellinen aikakauskirja – 119. vsk. – 4/2023

Rantala, Juha – Riihelä, Marja (2023):

Eläkeläisten käytettävissä oleva tulo vuosina 1995–2020. Teoksessa Eläkkeet ja eläkeläisten toimeentulo. Kehitys vuosina 1995–2020. (Toim.) Susan Kuivalainen, Juha Rantala, Kati Aho-nen, Kati Kuitto, Liisa-Maria Palomäki, Jyri Liukko. Eläketurva-keskuksen tutkimuksia 06/2022.

Aho, Simo; Arnkil, Robert; Hämäläinen, Kari; Lind, Sami; Spangar, Timo; Tuomala, Juha; Ojala, Satu; Saloniemi, Antti; Stenvall, Jari; Mäkiäho, Ari:

Työllisyyden kuntakokeilut vedenjakajalla: Arviointitutkimuksen II väliraportti, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2023:20.

Remes, Piia; Nissinen, Ari; Ollikka, Kimmo; Forsius, Kaj; Hei-nonen, Tero; Horn, Susanna; Judl, Jáchym; Jurvanen, Outi; Ko-sonen,

Tuomas; Laukkanen, Marita; Salo, Marja; Savolainen, Hannu; Soimakallio, Sampo; Toivonen, Teemu

Elinkaaripäästöihin perustuva kulutusverotus
Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2023:23

Baulia, Susmita – Halonen, Kirsi-Maria – Hyytinen, Ari - Kuu-sinen, Heidi – Nokso-Koivisto, Oskari – Pousi, Matias – Puh-kaainen, Essi – Siikanen, Markku – Tukiainen, Janne:

Yhteishankintojen kustannusvaikuttavuus, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2023:30

Isotalo, Eetu; Karhunen, Hannu; Tuomala, Juha; Saarinen, Taina; Virtanen, Anne:

Korkeakouluopiskelijoiden työssäkäynnin vaikutukset: Välira-portti, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2023:34.

Referoidut kv. aikakauskirjat:

Bratu, C., Harjunen, O., & Saarimaa, T. (2023).

JUE insight: City-wide effects of new housing supply: Evidence from moving chains. *Journal of Urban Economics*, 103528.

Collan, M., & Savolainen, J. (2024), Profitability Analysis and Financial Evaluation of Projects. In G. Giannattasio, E. Kongar, M. Dabić, C. Desmond, M. Condry, S. Koushik, D. Petri, & R. Saracco, *IEEE Technology and Engineering Management Society Body of Knowledge (TEMSBOK)*. Wiley & Sons. 3-20

Collan, M., D'Arcangelo, C., Morreale, A., Mittone, L., 2023, Ignorance is Bliss? Information and risk on crowdfunding platforms, *PLOS ONE*, 18, 6, e0286876, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0286876>

Einiö, Elias; Dechezleprêtre, Antoine; Martin, Ralf; Nguyen, Kieu-Trang; Van Reenen, John (2023).

Do Tax Incentives Increase Firm Innovation? An RD Design for R&F, Patents, and Spillovers. *American Economic Journal; Economic Policy*: forthcoming, American Economic Association.

Harjunen, Oskari, Tukiainen, Janne, Saarimaa, Tuukka (2023). Love Thy (Elected) Neighbor? Residential Segregation, Political Representation and Local Public Goods. *Journal of Politics* 85:3, 860-875.

Huttunen, Kristina; Pekkarinen, Tuomas; Uusitalo, Roope; Virtanen, Hanna (2023).

Lost boys? Secondary education and crime. *Journal of Public Economics*, Volume 218, February 2023, 104804. Elsevier.

Kyrrä, Tomi – Tuomala, Juha:

The Effects of Employers' Disability and Unemployment Insurance Costs on Benefit Inflows, *Labour Economics*, Vol. 85, 102434.

Laukkanen, M., Ruokamo, E., Karhinen, S., Kopsakangas-Savolainen, M. and Svento, R. (2023).

Innovators, followers and laggards in home solar PV: Factors driving diffusion in Finland. *Energy Research & Social Science*, Volume 102. Elsevier.

Lombardi, S., Bertheau, A., Acabbi, E. M., Barceló, C., Gulyas, A., & Saggio, R. (2023). The unequal consequences of job loss across countries. *American Economic Review: Insights*, 5(3), 393-408.

Lombardi, Stefano; Aoxing, Liu; Akimova, Evelina T.; Ding, Xuejie; Jukarainen, Sakari; Vartiainen, Pekka; Kiiskinen, Tuomo; Koskelainen, Sara; Havulinna, Aki S.; Gissler, Mika; Fall, Tove; Mills, Melinda C.; Ganna, Andrea

Evidence from Finland and Sweden on the relationship between early-life diseases and lifetime childlessness in men and women

Nature Human Behaviour : Accepted (Open access) (*Nature Research*, 18.12.2023)

Olkkola, Maarit; Philipp Barteska, Sonja Dobkowitz, Michael Rieser (2023).

Mass vaccination and educational attainment: Evidence from the 1967–68 Measles Eradication Campaign. *Journal of Health Economics*, Volume 92, 102828, December 2023.

Sarvimäki, Matti; Knupfer, Samuli; Rantapuska, Elias; (2023).
Social Interaction in the Family: Evidence from Investors' Security Holdings. *Review of Finance*, 27(4): 1297–1327, 2023.

Tukiainen, Janne; Salomo Hirvonen; Jerome Schäfer (2023).
Policy Feedback and Voter Turnout: Evidence from the Finnish Basic Income Experiment. Accepted: *American Journal of Political Science*.

Tukiainen, Janne, Roxanne Kovacs, Maurice Dunaïski (2023).
The effect of compulsory face mask policies on community munity in Germany. *Scandinavian Journal of Economics* 125:4, 1027-1055.